

**Blended learningový kurz pro výuku
textových procesorů
Blended learning course to teach word
processing**

**Bakalářská práce
Jméno a příjmení autora: Zbyněk Havelka
Vedoucí práce: PhDr. Jiří Leipert, Ph.D.
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra informatiky
2011**

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Pedagogická fakulta
Akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Zbyněk HAVELKA**
Osobní číslo: **P08243**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Informační technologie ve vzdělávání**
Název tématu: **Blended learningový kurz pro výuku textových editorů**
Zadávající katedra: **Katedra informatiky**

Z á s a d y p r o v ý p r a c o v á n í :

1. Úvod
 - historie
2. Teoretická část
 - problematika metodiky informační výchovy
 - dostupné učebnice
 - přístupy k podpoře výuky daného aplikačního prostředí
 - můj přístup
 - cíl práce
3. Praktická část
 - kapitoly/témata blended kurzu
 - základní typografická pravidla
 - tvorba nového dokumentu
 - formátování textu, úpravy textu
 - vkládání do dokumentu (obrázky, tabulky)
 - tvorba obsahu, citace
 - opakování všech úloh
4. Závěr
 - vyhodnocení úloh

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 60

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

1. KALHOUST, Zdeněk; OBST, Otto. Školní didaktika. Praha: Portál, 2002. 447 s. ISBN 80-7178-253-X.
2. PECINOVSKÝ, Josef. Word 2007: Podrobný průvodce. Praha: Grada Publishing, a.s, 2007. 228 s. ISBN 978-80-247-1959-7.
3. PECINOVSKÝ, Josef. Word 2007. Praha: Grada Publishing a.s., 2007. 124 s. ISBN 978-80-247-1958-0.
4. POMICHÁLEK, Jan; JIŘÍČEK, Michal. OpenOffice.org. Kralice na Hané: Computer Media, 2007. 136 s. ISBN 60-86686-75-2.
5. PÍRKOVÁ, Kateřina. Word 2007 : Rychle hotovo!. Brno : Computer Press, 2007. 211 s. ISBN 978-80-251-1771-2.

Vedoucí bakalářské práce:

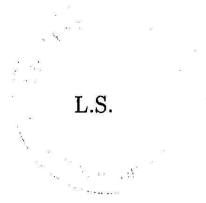
PhDr. Jiří Leipert, Ph.D.
Katedra informatiky

Datum zadání bakalářské práce: 16. dubna 2010

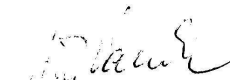
Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2011

doc. PhDr. Alena Hošpesová, Ph.D.
děkanka

L.S.

PaedDr. Jiří Vaníček, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 16. dubna 2010

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské/diplomové práce, a to v nezkrácené podobě Pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne

Anotace

Tato bakalářská práce pojednává o problematice výuky informatiky a jednotlivým přístupům k vyučování daných aplikačních prostředí. V práci je uvedeno srovnání dostupných učebnic k dané problematice. Dále v teoretické části bakalářské práce je návrh moderního přístupu pro výuku daných aplikačních prostředí. Praktickým výstupem této práce je, jak již název napovídá, blended learningový kurz pro výuku textových editorů, který je koncipován dle moderního přístupu navrhnutého v teoretické části bakalářské práce. Jelikož většina již vytvořených kurzů je zaměřená pouze pro výuku jednoho textového procesoru, je tento kurz pro výuku nezávislý na použitém textovém procesoru. Kurz obsahuje materiály pro výuku rozdělených do pěti základních kapitol. Ke každé kapitole také náleží sada úloh k procvičování daného tématu.

Abstract

This bachelor thesis deals with the problem of teaching computer science and various approaches to the teaching of the application environment. The work provides a comparison of available textbooks on the issue. Furthermore, in the theoretical part of the bachelor work is design a modern approach to teaching of the application environment. As a practical output of this work is, as its name suggests, the blended learning course to teach word processing, which is designed as a modern approach proposed in the theoretical part of the work. As most have already developed courses designed to teach only one word processor, this course is to teach whatever the word processor. The course includes teaching materials, divided into five chapters. Each chapter also includes a set of problems for practicing the subject.

Poděkování

Rád bych tímto poděkoval hlavně svému vedoucímu práce panu PhDr. Jiřímu Leipertovi, Ph.D. za pomoc při zpracování této bakalářské práci, a celé své rodině za podporu.

Obsah

1	ÚVOD	9
1.1	HISTORIE.....	10
1.1.1	Tisk	12
2	PROBLEMATIKA METODIKY INFORMAČNÍ VÝCHOVY	16
2.1	DOSTUPNÉ UČEBNICE.....	19
2.1.1	PECINOVSKÝ, Josef. Word 2007: Podrobný průvodce.....	19
2.1.2	PECINOVSKÝ, Josef. Word 2007: Snadno a rychle	20
2.1.3	POMICHÁLEK, Jan; JIŘÍČEK, Michal. OpenOffice.org: Writer	21
2.1.4	PÍRKOVÁ, Kateřina. Word 2007 : Rychle hotovo!	22
2.2	PŘÍSTUPY K PODPOŘE VÝUKY DANÉHO APLIKAČNÍHO PROSTŘEDÍ.....	23
2.2.1	Moderní přístup.....	23
2.2.2	Cíl práce.....	26
3	PRAKTICKÁ ČÁST	27
3.1	SADA ÚLOH.....	27
3.1.1	Základní typografická pravidla	28
3.1.2	Tvorba nového dokumentu	41
3.1.3	Stylizace dokumentu	53
3.1.4	Vkládání do dokumentu (obrázky, tabulky...).....	63
3.1.5	Tvorba obsahu, citace	74
4	ZÁVĚR	79
	REFERENCE.....	80
	REJSTŘÍK	82

1 Úvod

Určitě se již každému z nás stalo, že se nám dostal do rukou elektronický textový soubor a měli jsme ho upravit. Jenže při prvním připsání dalšího textu se rozhodila celá sazba textu. Čím to je a proč se to stává?

Toto je velice dobrá otázka a zde je na ní odpověď. U většiny lidí píšící tyto elektronické texty jsou zakořeněné špatné zvyky úprav a sazby textu. Tyto návyky získali od starších lidí, kteří ještě pamatují éru psacích strojů, nebo těmito lidmi sami jsou. Jelikož psací stroj byl omezen na formátování textu tím, co fyzicky obsahoval a tudíž člověk, jenž se na tomto stroji naučil, získal určité návyky, jako je např. odsazování prvního řádku odstavce mezerami nebo odsazování odstavců mezi sebou prázdnými řádky. Na psacím stroji ale toto nevadilo, protože psací stroj neumožňoval opravy a doplňování textu do již napsané části textu.

Samozřejmě jsou zde i lidé, kteří se s tímto přístupem nesetkali. U těchto lidí tyto zlozvyky pramení z neznalosti, nebo prostě jen vědí to, že zmáčknou-li jakoukoliv klávesu na klávesnici, kurzor se bude nějakým způsobem pohybovat.

Jakmile takovýto člověk usedl za počítač a začal těchto naučených respektive nenaučených znalostí využívat, nastal

problém. Software pro psaní textu v počítači totiž již umožňoval doplnění a opravu textu. Pokud jsme tedy potřebovali upravit text napsaný s těmito zvyklostmi, celá sazba textu se nám rozházela, a proto jsme ji museli velice pracným a časově náročným způsobem upravovat.

Z tohoto nám vyplývá, že se s těmito zvyklostmi nebo neznalostí musí něco dělat. Proto píše tuto bakalářskou práci, kde přicházím s návrhem moderního přístupu k výuce v textových procesorech.

1.1 Historie

V dávných dobách, před naším letopočtem, si naši předci předávali příběhy, vzpomínky, tradice a zkušenosti pouze ústní formou. Jistě mi každý z Vás dá zapravdu, že lidé potřebovali pro svůj další vývoj uchovávat tyto vědomosti (mapy, léčivé byliny, počasí, příběhy) trvalejší formou. Schopnost zaznamenat a dále předávat tyto myšlenky byla zásadním krokem vývoje lidstva.

Předchůdcem písma byly kresby, které se hojně nacházely vyryté nebo nakreslené na stěnách skal. Tyto kresby vznikaly již v době ledové, přibližně před 60 000 lety. Takovýmto kresbám se říká **petroglyfy**. Některé kresby se objevovaly ve výjevech častěji a tím vznikly takzvané

piktogramy – vyjadřují slovo nebo větu. Jelikož piktogramy neposkytují žádné informace o zvukové stránce, lze každý vyložit mnoha způsoby, ale díky tomuto mu může porozumět každý z nás bez ohledu na to, jaké je národnosti a jakým jazykem hovoří. **Obrázkovým** písmem lze zobrazovat konkrétní hmatatelné předměty. Nevýhodou tohoto písma bylo nemožnost vyjádřit neviděné.

Bylo ale potřeba, aby člověk začal používat znaky kromě v jejich hlavním významu také v jiných souvislostech (kotouč znamená nejen Slunce, ale zobrazuje i teplé počasí). Když se obrázkové písmo začalo obohacovat o tyto prvky, mluvíme o **ideografickém** písmu. Takovéto písmo se jen velice těžko učí v celém rozsahu, neboť např. v čínském písmu, které je jedním z ideografických písem, je přes deset tisíc různých znaků.¹

Obrázkové písmo však začalo být nedostatečné a bylo velice složité, tudíž jej uměla jen omezená skupina lidí z vyšších vrstev, a proto docházelo k fonetizaci písma. Tím vznikla písma **fonetická**. u fonetických písem má každý zvuk přidělen jeden znak – písmeno. Složením těchto písmen dohromady

¹ KÉKI, Béla. *5000 let písma: Malá encyklopedie*. Praha: Mladá fronta, 1975. 152 s. ISBN 23-083-84.

dokážeme vytvořit všechna slova daného jazyka. Takovéto písmo se lze velice snadno naučit, ale dokážeme se jím naučit jen jeden jazyk, a abychom ho pochopili, musíme tento jazyk znát

Aby písmo mělo praktický význam, musí být tvar písma tokový, na němž se všichni dohodli a byl co nejjednodušší. Cesta k jednoduchému a společnému písmu nebyla snadná a vlastně ani není u konce. Celé národy používají jiné sady znaku, jen v Evropě najdeme latinku, azbuku a řeckou abecedu. Každá národní abeceda obsahuje znaky pro své specifické zvuky, např. české „r“, německé „ß“, atp. Písmo je vlastně dohodou určité skupiny lidí jak zapsat zvuk (u fonetického písma) nebo myšlenku (u obrázkového písma).²

1.1.1 Tisk

Jakmile lidé dokázali zapisovat myšlenky, museli nalézt vhodný materiál, na který by tuto myšlenku mohli zapsat. Prvním tímto materiálem byl kámen, ten je ale velice těžko opracovatelný a velmi špatně se dal kvůli váze a rozměrům přenášet. Proto bylo nutné nalézt materiál jiný – lehčí, levnější, snadněji dostupný a lépe opracovatelný.

² KLUBAL, Libor. *Formální úprava textu*. Ostrava: Gymnázium, Ostrava-Poruba, Čs. exilu 669, 2005. 53 s. ISBN 80-903647-3-X.

První, kdo použil jiný materiál než kámen, byli Sumerové. Ti pro záznam použili hliněné destičky, do kterých vyrývali dřevěným klínem jednotlivé znaky.

Jako další materiály pro záznam byly v historii používané zvířecí kůže, papyry, pergameny, látky, vosk a dřevo. Z celé této plejády materiálů ale jako vítěz vyšel papír.

Papír byl vynalezen někdy ve 3. tisíciletí před naším letopočtem v Číně, kde se vyráběl z konopí. Až v 1. století před naším letopočtem se začal papír vyrábět z hedvábných a lněných hadrů. Papír tak, jak ho známe dnes, byl vynalezen v Číně asi roku 105 našeho letopočtu. Za tvůrce prvního papíru je považován Tsai Lun (62–121 n. l.), úředník císaře Han Ho Ti. Když jednou zkoušel nahradit neskladné a málo trvanlivé destičky v císařské knihovně, jiným vhodnějším materiálem pro psaní, rozhodl se vyzkoušet také rostlinné suroviny. První zemí, za hranicemi Číny, do které výroba papíru dorazila, byla Korea (384 n. l.). Papír se stal i zde obecně používaným materiálem nejen pro psaní, ale také pro tvorbu grafiky a tisk. Do Evropy se dostává papír až kolem roku 750 n. l.³

³ *Ruční papír* [online]. c2011 [cit. 2011-03-07]. Historie papíru. Dostupné z WWW: <<http://www.rucni-papir.cz/historie-papiru.asp>>.

Papír způsobil převrat v rozšiřování psaného písma, ale narazilo se na další problém. Knihy se psali ručně a to zvyšovalo jejich cenu, a proto bylo nutné vymyslet způsob, jak zrychlit a zjednodušit výrobu knih.

První lidská činnost připomínající tisk bylo psaní klínových písem. Toto psaní bylo ve skutečnosti vyrývání znaků do měkké hlíny. První opravdový vynález k tisknutí znaků dali Číňané. Vynález se nazývá deskotisk. Vyřezané předlohy do dřevěných destiček se otiskovali na papír. Příprava takových destiček však zabrala příliš mnoho času, a pokud se na této destičce objevila chyba, oprava nepřicházela v úvahu. Další významný krok k vynálezu knihtisku pochází opět z Číny, kde se počátkem 14. začalo používat kameninových liter, které byly později nahrazeny literami dřevěnými. Samostatné litery mají nespornou výhodu – stranu po tisku lze rozebrat a litery opět použít.

V Evropě vynalezl knihtisk Johannes Gutenberg, který první knihu vytiskl v roce 1450 n. l. Nejdůležitější vynález Gutenberga bylo písmolijectví. Jež umožňovalo sériovou výrobu tvarově shodných tiskařských liter – zrcadlový obraz písmena. Jelikož tyto litery byly stejně vysoké, umožnilo se skládat je do takzvaných sazebnic, které určovali řádkování a mezery.

V druhé polovině 19. století byl vynalezen psací stroj. Psací stroj napodobuje knižní písmo, má ale spoustu omezení. Je omezen pouze na symboly a znaky, které má pevně vsazené. Používá znaky s pevnou šířkou, text je oproti knižní sazbě hůře čitelný. Psací stroj je tedy vhodný pouze jako náhrada za ruční psaní, v žádném případě jej nelze doporučit jako nástroj pro přípravu tiskových předloh.

Konec 20. století byl ve znamení výpočetní techniky, která byla ve velikém rozmachu a tím pádem i zaváděna do oblasti zpracování textu. Počítač se správným programem může nahradit jiné technologie používané dříve a tím výrazně urychlí a usnadní proces přípravy a tisku dokumentu.⁴

⁴ KLUBAL, Libor. *Formální úprava textu*. Ostrava: Gymnázium, Ostrava-Poruba, Čs. exilu 669, 2005. 53 s. ISBN 80-903647-3-X.

2 Problematika metodiky informační výchovy

V historii pedagogiky se vždy setkáme s takzvaným **edukačním procesem**. v tomto procesu vždy existuje na jedné straně žák a na straně druhé učitel, kde učitel je nejdůležitějším prvkem pro úspěch učení. Učitel je zde jako objekt vzdělávání a počítač jako pouhý nástroj tohoto vzdělávání.

Protože má počítač jako stroj ohromný potenciál, protože umožňuje vzájemnou komunikaci, protože by mohl odstranit velké množství bariér (například místo, čas, studijní literatura apod.), začal se využívat v rámci distančního vzdělávání pro podporu e-learningu, tedy vzdělávání realizované prostřednictvím počítače a počítačových sítí.⁵

Definice e-learningu je velmi mnoho. Jelikož vývoj e-learningu je nepřetržitý a velice dynamický, tak se často tyto

⁵ KOPECKÝ, Kamil. *Web Based Training* [online]. 10. prosinec 2007 [cit. 2011-01-07]. Blended learning jako skutečně efektivní přístup ke vzdělávání. Dostupné z WWW: <http://158.194.48.95/cestina/kopecky//index.php?option=com_content&task=view&id=131&Itemid=7>.

definice výrazně liší. Některé jsou velice stručné, naproti tomu jsou některé zase příliš akademické. Uvedu některé z nich:

- E-learning je výuka s využitím výpočetní techniky a internetu.
- E-learning je v podstatě jakékoli využívání elektronických materiálních a didaktických prostředků k efektivnímu dosažení vzdělávacího cíle s tím, že je realizován zejména/nejenom prostřednictvím počítačových sítí. v českém prostředí spojován zejména s řízeným studiem v rámci LMSE-learning je vzdělávací proces, využívající informační a komunikační technologie k tvorbě kursů, k distribuci studijního obsahu, komunikaci mezi studenty a pedagogy a k řízení studia.⁶
- Jde o takový typ učení, při němž získávání a používání znalostí je distribuováno a usnadňováno elektronickými zařízeními.⁷

⁶ KOPECKÝ, Kamil. *E-learning (nejen) pro pedagogy*. Olomouc: Hanex, 2006. 130 s. ISBN 80-85783-50-9.

⁷ PRŮCHA, Jan; WALTEROVÁ, Eliška; MAREŠ, Jiří. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 2009. 400 s. ISBN 978-80-7367-647-6.

Jelikož e-learning neposkytuje kontakt s učitelem, který je při vyučování velmi důležitý, je kombinován či nahrazován takzvaným blended learningem. Blended learning je vhodnou kombinací prezenčního vyučování s podporou e-learningu. Komunikace učitele s žáky je velice důležitá, jelikož zde působí další faktory, jako jsou například humor učitele, schopnost řešit náhlé nepředvídatelné situace, schopnost poskytovat vzor, schopnost přímého zapojení studentů. Ve vzdělávání totiž platí pravidlo: mám-li rád učitele (jako dobrého pedagoga a didaktika), mám rád i předmět, který učí.⁸

⁸ KOPECKÝ, Kamil. *Web Based Training* [online]. 10. prosinec 2007 [cit. 2011-01-07]. Blended learning jako skutečně efektivní přístup ke vzdělávání. Dostupné z WWW: <http://158.194.48.95/cestina/kopecky//index.php?option=com_content&task=view&id=131&Itemid=7>.

2.1 Dostupné učebnice

2.1.1 PECINOVSKÝ, Josef. Word 2007: Podrobný průvodce

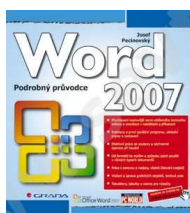
Nakladatelství: Grada Publishing, a.s

ISBN: 978-80-247-1959-7

+ Spousta obrázků

+ Piktogramy

– Manuál

Kniha byla pěkně napsána a byla doplněna velkým množstvím doprovodných obrázků, které byly k tématu. Dále zde bylo velice pěkné využití piktogramů k upozorňování čtenáře na důležité tipy a triky. Bohužel tato kniha byla napsána stylem manuálu, tudíž neposkytovala základní pochopení sazby textu (například žádné upozornění na nepoužívání více mezer za sebou atd.).

2.1.2 PECINOVSKÝ, Josef. Word 2007: Snadno a rychle

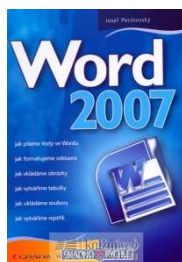
Nakladatelství: Grada Publishing, a.s

ISBN: 978-80-247-1958-0

+ Tipy

– Bez piktogramů

– Manuál

Tato kniha je napsána jako podrobný průvodce. Autor zde prochází každý nástroj systematicky podle záložek v tomto textovém procesoru. Celý výklad je doplněn mnoha typy s užitečnými radami při použití jednotlivých nástrojů. Bohužel i tato kniha neposkytuje základní pochopení sazby textu v tomto textovém procesoru stejně jako kniha předchozí.

2.1.3 POMICHÁLEK, Jan; JIŘÍČEK, Michal. OpenOffice.org: Writer

Nakladatelství: Computer media

ISBN: 80-86686-75-2

+ Pěkně popsané ilustrace

– Spousta textu bez ilustrací

– Manuál

Tato kniha je napsána velice podrobně s postupným návodem na to, jak jednotlivý nástroj použít. Je zde velice mnoho textu s minimem ilustrací, tudíž se tato kniha stává velice nepřehlednou a toto bych jí nejvíce vytkl. A opět tato kniha neposkytuje základní pochopení sazby textu v textových procesorech, v tomto případě OpenOffice Writer.

2.1.4 PÍRKOVÁ, Kateřina. Word 2007 : Rychle hotovo!

Nakladatelství: Computer Press

ISBN: 978-80-251-1771-2

+ Rozdělení knihy na text a ilustrace

+ Pěkně strukturované

– Manuál

Kniha od paní/slečny Pírkové je velice pěkně strukturovaná do jednotlivých kapitol. Celý výklad je doplněn o praktické ukázky, jež jsou velice pěkně zakomponovány do tohoto výkladu. Tento výklad je navíc velice stručný a nachází se v něm i ukázkový postup při používání některých nástrojů textového procesoru. Ale stejně jako u předchozích knih se zde nenachází nic, co by posloužilo k základnímu pochopení sazby textu.

2.2 Přístupy k podpoře výuky daného aplikačního prostředí

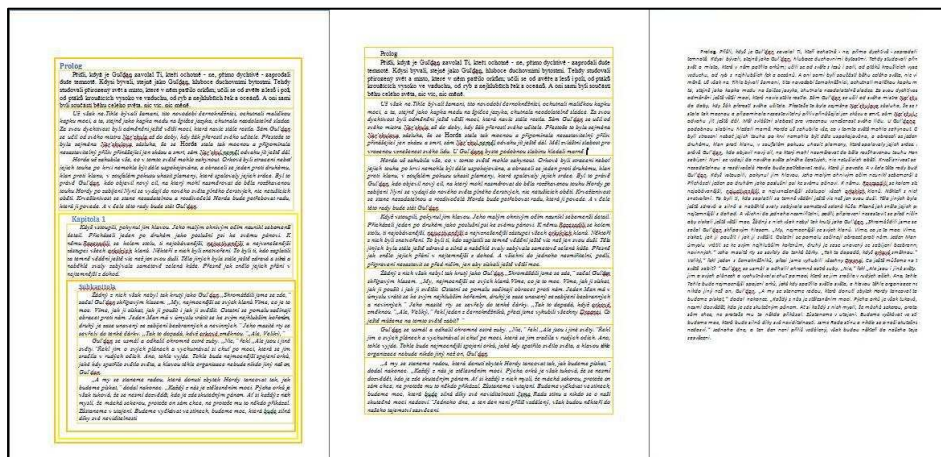
Většina dostupných materiálů (e-kurzů, učebnic...), pro výuku textových editorů, jsou koncipovány jako manuály. Můžeme se zde dovědět, co dělá jaké tlačítko a kde je umístěné v daného programu. Avšak nikdo již neví, proč dělá právě tu danou akci. Jak bylo napsáno výše v kapitole Historie, z dob kdy se ještě psalo na psacích strojích, se převzalo mnoho zlovyků, na které vás tyto učebnice neupozorní, a tudíž ani neodnaučí, což je dle mého názoru velká chyba.

2.2.1 Moderní přístup

Přístupy, které jsem zde zmínil, se musejí razantně změnit, a proto se musí přijít s moderním návrhem přístupu k výuce textových procesorů.

K výuce textových procesorů by se mělo využívat více praktických přirovnání – například přirovnání celého textového dokumentu k vlaku (viz Obrázek 1), který je sestaven z mašinek (nadpisů), vagónků (odstavců) a cestujících (písmenka), jelikož stejně jako vlak je textový dokument strukturován – a to proto, aby studenti mohli danou problematiku lépe pochopit a později se ji také i snadněji naučit (praktická přirovnání jsou snadněji zapamatovatelná).

Problematika metodiky informační výchovy

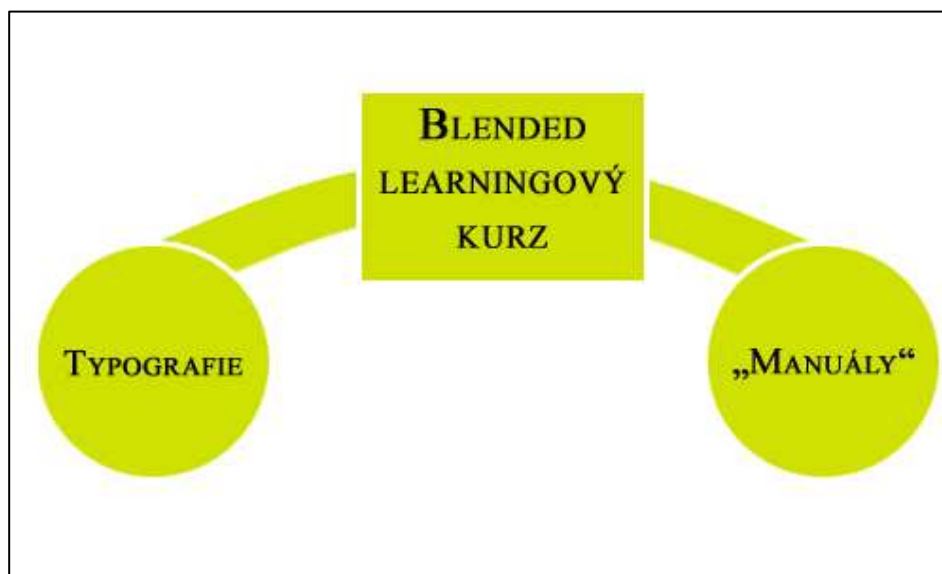

Obrázek 1: Struktura textového dokumentu (mašinky a vláčky)

Nemělo by se dále využívat pouze učebnic ve stylu manuálů, které nás sice s programem naučí, ale proč používat to či ono nás nenaučí. A to proto, že neposkytují základní pochopení struktury textu a jeho sazby, jak je patrné z předchozí analýzy učebnic v kapitole Dostupné učebnice. Kdybych to měl k něčemu přirovnat, tak si představte, že Vás, jako začátečníky, posadí za počítač a máte upravit zadaný textový dokument do formy, která je Vám předložena. Vysvětlí Vám, k čemu slouží jednotlivé nástroje, kterými můžete dokument upravit, ale již se nedozvíte jak s nimi správně pracovat. Tudiž použijete Vašich předchozích znalostí a upravitě dokument, tak jak to umíte. Tedy ve většině případů špatným způsobem (odsazování mezerami atd.).

Aby se toto nestávalo, mělo by se začít vyučovat podle materiálů, ve kterých bude studentům řádně vysvětleno proč používat zrovna tuto techniku a ne nějakou jinou.

A proto se tento moderní návrh snaží propojit dva samostatné ostrůvky (viz Obrázek 2), jako jakýsi most, kdy na jednom z těchto ostrůvků se nachází právě knihy v podobě manuálů a na druhém ostrůvku samotná typografie, což je vlastně čistá sazba textu. Podle tohoto návrhu by se mělo studentům vysvětlovat použití jednotlivých nástrojů textových procesorů, a jejich využití, tak aby byly dodrženy typografická pravidla.

Obrázek 2: Propojení ostrůvků Typografie a Manuálů

Jako příklad uvedu odstavec, stavební prvky textového dokumentu, na nichž je pácháno nejvíce prohřešků v sazbě textu. Určitě se každý již setkal s textovým dokumentem, jenž obsahoval odstavec. Tento odstavec byl formátován za pomoci mezer nebo tabelátorů (odsazení prvního řádku) a pro odsazení jednotlivých odstavců bylo používáno prázdných odstavců (Enter). Zde by se mělo studentům vysvětlit, že na formátování odstavců slouží nástroj k nastavení jeho vlastností, nikoli mezery, tabelátory a mnohonásobné Entery. Odstavec je vlastně samostatný prvek tohoto dokumentu, jenž je definován právě těmito vlastnostmi a použité mezery a tabelátory jsou již obsahem odstavce nikoli jeho formátování.

2.2.2 Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je navrhnutí optimálního přístupu pro výuku textových editorů, tento návrh je již napsán v kapitole výše, a jeho využití k vytvoření blended learningového kurzu v praktické části této bakalářské práci. Tento kurz bude vytvořen v systému Moodle.

3 Praktická část

V této praktické části si popíšeme celý blended learningový kurz, jenž je vytvořen podle tohoto moderního přístupu a je již umístěn v systému Moodle.

3.1 Sada úloh

Kurz je rozdělen do několika kapitol. Pro tyto kapitoly bylo příkladem rozložení kapitol v přečtených knihách, viz kapitola Dostupné učebnice, tyto knihy byly většinou učebnice pro samouky.

Kapitoly jsou rozvrženy tak, aby byly v logické posloupnosti, tedy na sebe navazovaly. Nosné kapitoly tohoto kurzu jsou navrženy tak, aby byly nezávislé na použitém textovém procesoru, to znamená, že nezáleží na tom, zda použijeme například Microsoft Word 2003, Microsoft Word 2007 nebo OpenOffice Writer při studování těchto kapitol. v jednotlivých kapitolách se nacházejí přednášky, testy, cvičné úkoly a také studijní materiály pro samostudium.

Celý kurz je určen jak pro začátečníky v textových procesorech, tak i pro pokročilejší uživatele, kteří zde mohou procvičovat svoji zdatnost v těchto textových procesorech.

Po úspěšném absolvování tohoto kurzu, bude student schopen napsat správně, podle typografických pravidel a pravidel pro sazbu textu, absolventskou práci.

3.1.1 Základní typografická pravidla

Tato kapitola se zabývá základními typografickými pravidly. Tyto pravidla nejsou brány příliš do hloubky, to znamená, že jsou zde pouze ty nejzákladnější pravidla, která se využívají při tvorbě textového dokumentu, jako například mezery za tečkami a čárkami, nebo také správné psaní interpunkčních znamének.

V kapitole je umístěna přednáška, pro výuku tohoto tématu, dále zde nalezneme test pro zpětnou vazbu učiteli, a také zde je procvičovací úloha.

3.1.1.1 Přednáška Typografie

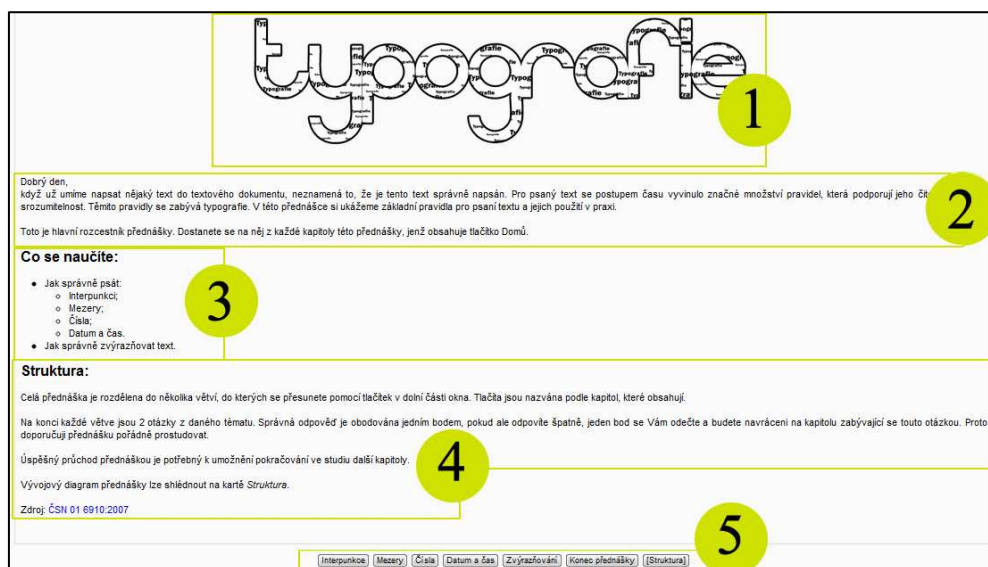
Přednáška se snaží ukázat typografické pravidla a u každého pravidla je napsáno nebo formou obrázku ukázáno praktické použití. Jelikož podle mého názoru teorie je dobrá věc, ale snadněji se zapamatuje, jeli k ní i praktická ukázka.

Z čeho se taková přednáška skládá? Tak nejdříve zde je úvodní stránka pro přivítání studenta, dále samozřejmě obsahuje stránky s výkladem, který je doplněn obrázky, pak jsou zde také kontrolní otázky, které následují po probrané

kapitolce přednášky, toto připomíná programované učení. Celá přednáška je navrhnutá tak, aby byla přehledná, tedy přehledně strukturovaná, pro snadnou orientaci studenta.

Co to vůbec je programované učení? Student je při průchodu přednášky postupně tázán na otázky z probrané látky, a pokud správně odpoví, může pokračovat dále v přednášce. Pakliže ale odpoví špatně, je přesměrován zpět na kapitolku přednášky, ve které se řeší daný problém, jenž se vyskytl v otázce a student jej neuměl vyřešit. Tímto je vlastně zajištěno, že student, který se problémy, jež se vyskytují v otázkách, nenaučí, není připuštěn k další výuce.

Úvodní stránka:

Obrázek 3: Úvodní stránka přednášky Typografie

Z čeho se úvodní stránka skládá:

Nadpis (1) – nadpis přednášky;

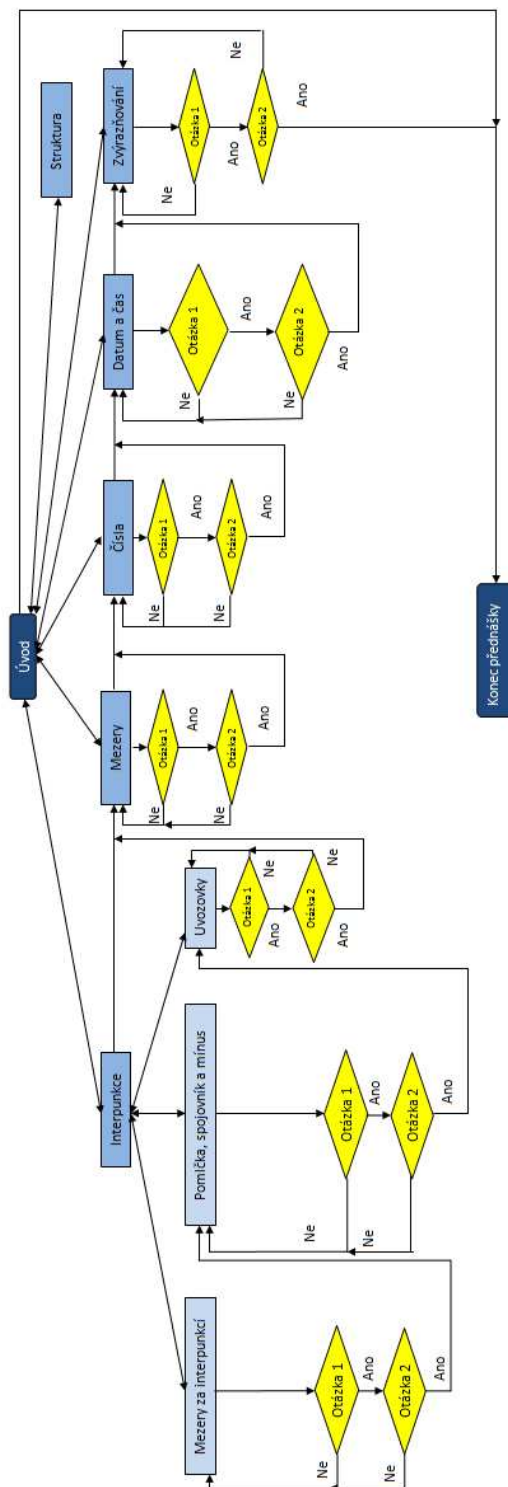
Uvítání (2) – krátké uvítání studenta a stručné uvedení do problematiky probírané v přednášce;

Co se zde studenti naučí (3) – v bodech vypsáno co si student z této přednášky odnese za znalosti;

Struktura (4) – popis struktury přednášky, aby student věděl jak se zde orientovat a na co může narazit;

Navigace (5) – ve spodní části okna se nacházejí tlačítka pro přesun v přednášce; tlačítka jsou nazvána dle kapitol, které obsahují.

Struktura přednášky:

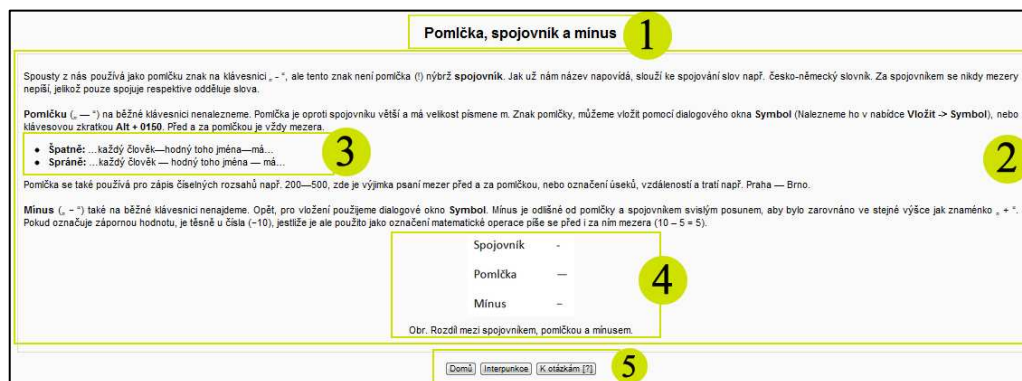
Obrázek 4: Struktura přednášky Typografie

Tato přednáška je navrhnutá tak, aby byla správně strukturovaná a tím pádem přehledná pro studenta, který touto přednáškou prochází.

Jak je vidět v diagramu jsou použity odstíny dvou barev. Úrovně, které jsou v diagramu znázorněny odstíny modré barvy, slouží k samotné výuce problematiky. Úrovně, které jsou znázorněny barvou žlutou, jsou již zmiňovaný kontrolní mechanismus, tedy programované učení.

Z toho diagramu je tedy patrné z jakých kapitol se lze přesunout do kapitol jiných pomocí navigačních tlačítek a také po jakých kapitolkách následují kontrolní otázky. A samozřejmě je zde také patrné co musí student absolvovat, aby dosáhl konce této přednášky.

Okno výkladu:

Obrázek 5: Okno výkladu přednášky Typografie

Z čeho se skládá okno výkladu:

Nadpis (1) – nadpis okna výkladu podle obsahu;

Okno výkladu (2) – zde se nachází samotný výklad kapitolky, který obsahuje text s příklady a obrázky;

Praktické příklady (3) – praktické použití právě probíraného výkladu;

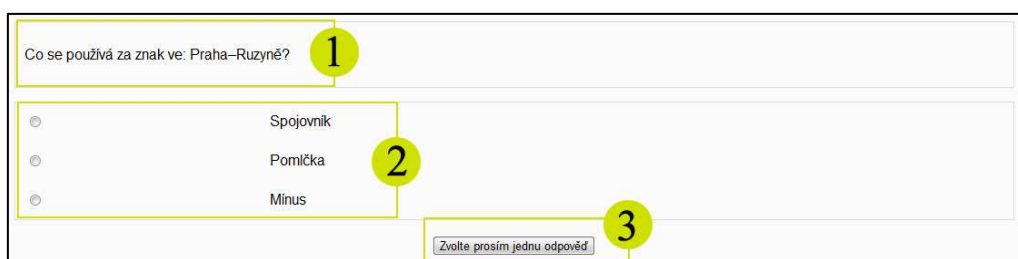
Obrázek (4) – výklad je doplněný buď o praktický, nebo pouze ilustrační obrázek;

Navigace (5) – slouží pro další pohyb v přednášce; lze rovnou přeskočit ke kontrolním otázkám.

Výklad je napsán tak, aby student pochopil základní zákonitosti při psaní elektronických textů a věděl jak tyto znalosti využít v praxi. Celý výklad je doplněn o obrázky, které

se vztahují k problematice, nebo jsou pouze ilustrační, aby celý výklad nebyl pouze suchý text, kterých je na internetu spousty.

Kontrolní otázka:

Co se používá za znak ve: Praha–Ruzyně?

☐ Spojovník

☐ Pomlčka

☐ Minus

Zvolte prosím jednu odpověď.

Obrázek 6: Kontrolní otázka v přednášce Typografie

Z čeho se skládá kontrolní otázka v přednášce:

Otázka (1) – kontrolní otázka z probrané kapitoly;

Odpovědi (2) – výběr z odpovědí; může být i více možností pro odpověď;

Odeslání odpovědi (3) – tlačítko pro odeslání odpovědi ke zpracování systémem Moodle.

Kontrolní otázky jsou vytvořené ke kontrole studenta a jeho schopnosti vyhledat typografické chyby v textu. Jsou zde použity základní úlohy z tématiky právě probrané kapitoly přednášky. Kdy odpovědi jsou formou výběru z více možností.

Každá otázka v přednášce je automaticky vyhodnocována systémem Moodle, který po zpracování

odpovědi upozorní studenta o správnosti respektive nesprávnosti jeho odpovědi na otázku.

Jednotlivé otázky mohou být bodově hodnocené v případě pro použití ve formě testu a tím spojené připuštění do dalších přednášek. Pokud student správně zodpoví otázku, je ohodnocen kladným bodem, v případě odpovědi špatné je mu bod odebrán. Pro zpřístupnění další přednášky je nutno tuto přednášku absolvovat s minimálně 70% úspěšností.

3.1.1.2 Test

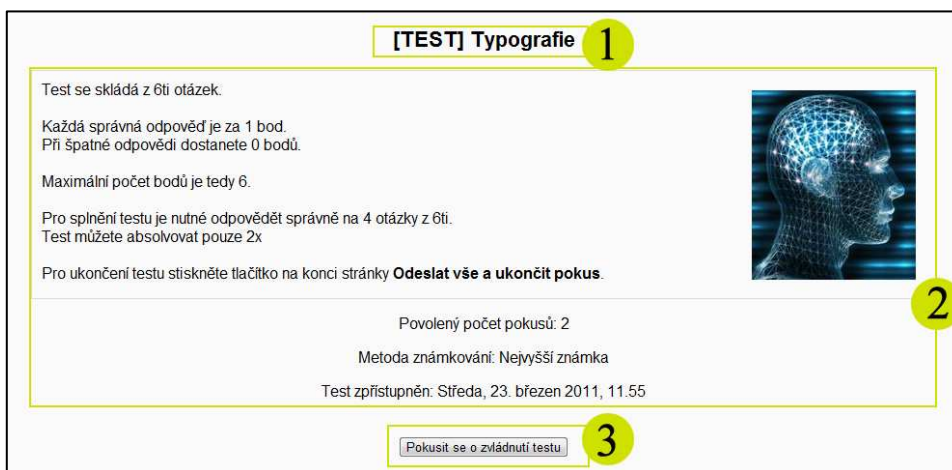
Test je zde pro studenty, kteří si na těchto otázkách ověří, co se v lekci naučili. A také je to forma zpětné vazby pro tutora, který z výsledků tohoto testu zjistí, jak pilně se studenti danou lekci naučili.

Celý test je složen z šesti otázek, které jsou náhodně vybírané ze sady již předvytvořených otázek z kapitoly Typografie. Těchto předvytvořených otázek je celkem 12. Toto náhodné přidělování je zde proto, aby studenti sedící vedle sebe neměli stejné zadání, tudíž nemohou opisovat.

Odpovědi jsou formou výběru z několika možností nebo stylem pravda / nepravda. Každá ze správných odpovědí je ohodnocena jedním kladným bodem, zatímco každá špatná odpověď znamená odečtení jednoho bodu.

Při průchodu testu je nutné dosáhnout 60% bodů to znamená čtyři správné odpovědi z šesti.

Úvodní stránka:

Obrázek 7: Test v kapitole Typografie

Z čeho se úvodní stránka testu Typografie skládá:

Název (1) – název testu podle obsahu;

Struktura (2) – informace o struktuře a koncipování testu; informace o požadavcích pro splnění testu;

Začátek testu (3) – tlačítko pro spuštění testu;

Úvodní stránka zde slouží k informování studenta, z čeho se test skládá, jak je strukturován a v neposlední řadě jak je hodnocen. Stránka je doplněna o ilustrativní obrázek, aby celé okno vypadalo více přívětivě.

Obsah testu:

[TEST] Typografie - Pokus 1

1
Body: 1
Nalezněte chybu v typografii.
2
Když jsem byl malý kluk, jezdil jsem rád za babičkou, která bydlela v Písku.
Vyberte jednu odpověď
3
☐ a. Mezera má být před čárkou.
☐ b. Ve větě není chyba.
☐ c. Nemá být použita pevná mezera.

2
Body: 1
Nalezněte chybu v typografii.
Mám rád banány, jablka a d..
Vyberte jednu odpověď
☐ a. Chybí ještě jedna tečka na konci věty.
☐ b. Na konci věty má být jen jedna tečka.
☐ c. Ve větě není chyba.

Obrázek 8: Obsah testu Typografie

Z čeho se skládá samotný test Typografie:

Název (1) – název probíhajícího testu + číslo pokusu;

Zadání (2) – zadání testové otázky doplněné o obrázek obsahující zadanou větu;

Odpovědi (3) – výběr z více odpovědí; někde může být více správných odpovědí;

Konec (4) – tlačítko pro ukončení pokusu.

6
Body: 1
Je pravda, že za „f“ a před „j“ se píše mezera?
Letadlo letělo hodinu (60 minut).
Odpověď:
☐ Pravda
☐ Nepravda

4
Uložit bez odeslání Odeslat vše a ukončit pokus

Obrázek 9: Ukončení testu

3.1.1.3 Procvičovací úlohy

Procvičovací úloha v tomto tématu je alternativou testu. Řešena je tak, že v textovém dokumentu jsou vypsány věty a v nich jsou záměrně udělány typografické chyby. Při odhalení těchto chyb, student odevzdává textovou odpověď do systému Moodle, která může být rovnou tímto systémem zpracována a vyhodnocena.

Navrhnuť je vše tak, aby byly prověřeny studentovy znalosti, a aby si student procvičil vyhledávání typografických chyb v textu.

Z čeho se procvičovací úloha skládá? Skládá se ze zadání, které obsahuje všechny instrukce k provedení úkolu, dále je zde odkaz na základní textový dokument, který je určen pro praktické zadání. Pokud by si student nevěděl rady s touto úlohou, nebo by si chtěl zkontrolovat své odpovědi, je zde i soubor s komentovaným řešením, které je provedeno formou revize, ke každé větě v úloze.

Zadání úlohy:

Zadání 1

- Stáhněte si tento [soubor](#), 2
- Najděte všechny typografické chyby;
- Napište všechny Vámi nalezené typografické chyby.
 - Odpověď bude ve formátu **řádek nalezená chyba (1 místo pomlčky je spojovník atd.)**;
 - V jedné řádce může být více chyb, ale také tam nemusí být žádná.

Dodatečné informace

- Doporučuji zobrazit netisknutelné znaky (viz obrázek).

3

Pokud si nevíte rady s úkolem doporučuji přečíst [studijní materiál](#), kde naleznete všechnu teorii i s praktickými ukázkami. Pokud i tak budete tápat máte k dispozici [komentované řešení úkolu](#).

4

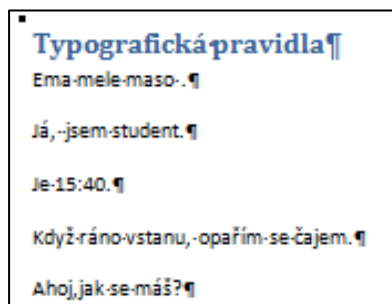
Obrázek 10: Zadání úkolu na procvičení typografie

Zadání (1) – stručně napsané zadání v bodech;

Praktické zadání (2) – odkaz na soubor obsahující praktickou část úkolu;

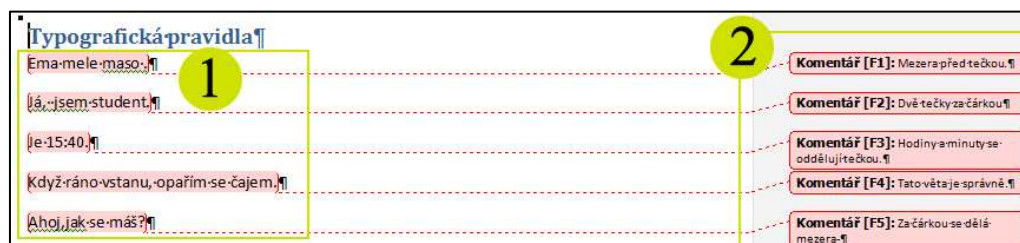
Dodatečné informace (3) – doporučení pro žáky, co by měli využít;

Pomoc (4) – pomoc pro studenta, který si neví rady; obsahuje odkaz na studijní materiály a komentované řešení úlohy;

Praktické zadání úlohy:**Obrázek 11: Část praktického zadání úlohy**

V praktickém zadání úlohy je několik vět s typografickými chybami, které jsou zde úmyslně udělány, a student je zde má za úkol vyhledat, a poté vypsát do systému Moodle v zadaném formátu, aby bylo možno jej rovnou v systému zpracovat.

Komentované řešení úlohy:

Obrázek 12: Komentované řešení úlohy k úloze o typografii

Zadání (1) – věty s typografickými chybami;

Komentáře (2) – komentáře s řešením chyby;

Řešení není doslovným návodem, je zde prostor pro studentovy znalosti, aby student pouze toto řešení nezkopíroval a neodevzdal jako své řešení.

3.1.2 Tvorba nového dokumentu

Tato kapitola se orientuje na základní formátování dokumentu, seznámení se s formátovacími znaky. Je zde seznámení s nástrojem Najít / Nahradit, a jeho využití k základním úpravám textu. Dále se zde probírá základní formátování písma.

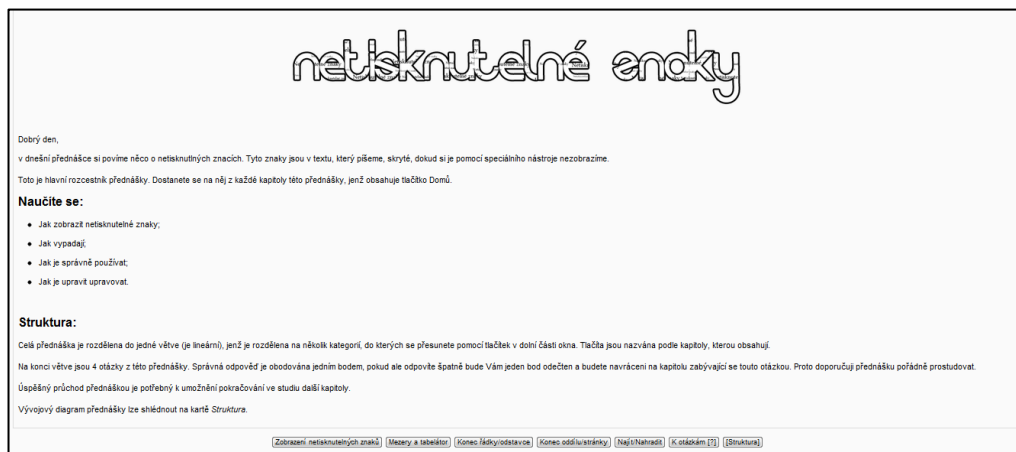
Kapitola obsahuje přednášku zaměřenou na formátovací znaky, test pro zpětnou vazbu pro učitele, a dále jsou zde dvě procvičovací úlohy.

3.1.2.1 Přednáška

Přednáška se snaží ukázat návod jak pracovat s formátovacími znaky. Jejich zobrazení a používání. v této přednášce jsou použity praktické ukázky formou obrázků z dvou dnes nejpoužívanějších textových procesorů, což jsou Microsoft Word 2007 a OpenOffice Writer. Tyto dva textové procesory jsou statisticky dokázány jako nejrozšířenější a nejpoužívanější.

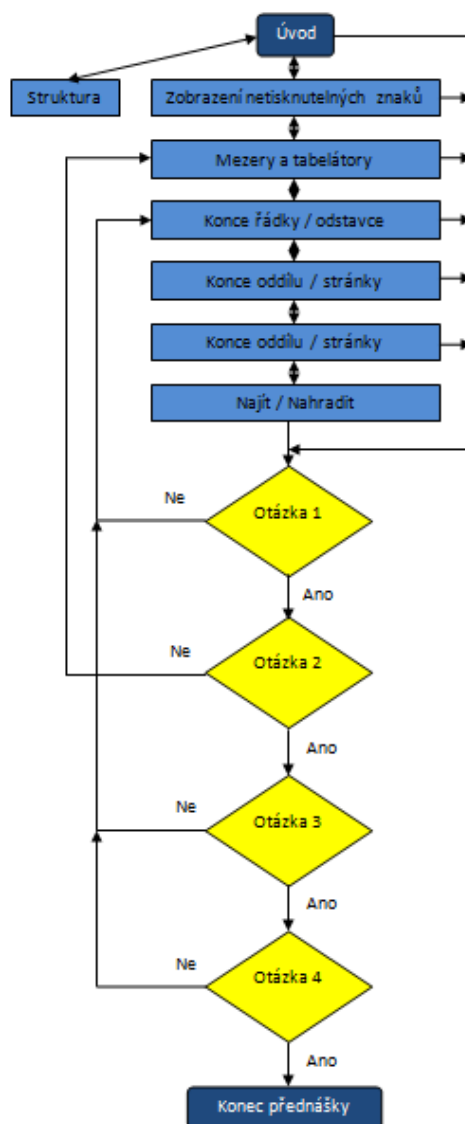
Tato přednáška opět obsahuje úvodní stránku, stránky výkladu a opět je vše děláno formou programovaného učení. Tato přednáška je lineárně strukturovaná, to znamená, že má pouze jednu větev. Na konci této větve jsou čtyři kontrolní otázky z probrané tematiky, kdy při správné odpovědi je student připuštěn k další otázce a při špatné odpovědi je přesměrován na kapitolku zabývající se tímto problémem.

Úvodní stránka:

Obrázek 13: Úvodní stránka přednášky Netisknutelné znaky

Úvodní stránka je zde pro uvítání studenta do této přednášky. Na této stránce se student dozví, co se v této přednášce nachází, co si z této přednášky odnese a jak je celá přednáška strukturovaná.

Struktura přednášky:**Obrázek 14: Struktura přednášky Netisknutelné znaky**

Tato přednáška je navrhnutá tak, aby byla přehledná pro studenta, který touto přednáškou prochází. Zde přehlednost byla jednoduchá, jelikož přednáška je vytvořená jako lineární.

Opět jsou v diagramu použity odstíny dvou barev. Úrovně, které jsou v diagramu znázorněny odstíny modré barvy, slouží k samotné výuce problematiky. Úrovně, které jsou znázorněny barvou žlutou, jsou již zmiňovaný kontrolní mechanismus, tedy programované učení.

Z toho diagramu je tedy patná její linearita a také její kontrolní mechanismus pro zpětnou vazbu učiteli. v této přednášce jsou použity čtyři otázky na konci, jelikož tvoření otázek po každé kapitole by bylo neefektivní a hlavně nepřehledné.

Okno výkladu:

Obrázek 15: Okno výkladu Netisknutelné znaky

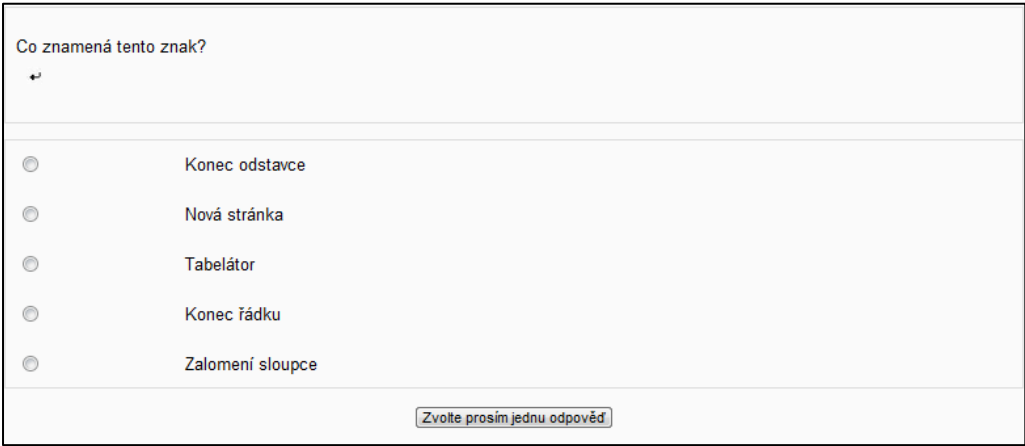
Z čeho se skládá okno výkladu:

- Nadpis (1)** – nadpis okna výkladu podle obsahu; zde je například kapitola Mezery a tabelátor;
- Výklad (2)** – zde se nachází samotný výklad kapitoly se seznámením se základními pojmy;
- Praktické příklady (3)** – praktické použití právě probíraného výkladu; doplněny o obrázky z dvou nejpoužívanějších textových procesorů pro srovnání;
- Navigace (4)** – slouží pro další pohyb v přednášce; lze rovnou přeskočit ke kontrolním otázkám.

Výklad je zde doplněn o ukázky vzhledu jednotlivých netisknutelných znaků. Tyto ukázky jsou ve formě obrázků z dvou nejpoužívanějších textových procesorů v současnosti

tj. Microsoft Word 2007 a OpenOffice Writer. Ukázky jsou zde proto, aby student věděl, jak jednotlivé netisknutelné znaky vypadají a měl jejich porovnání v různých textových procesorech.

Kontrolní otázky:

Co znamená tento znak?

↪

- ☐ Konec odstavce
- ☐ Nová stránka
- ☐ Tabelátor
- ☐ Konec řádku
- ☐ Zalomení sloupce

Zvolte prosím jednu odpověď

Obrázek 16: Kontrolní otázka z přednášky Netisknutelné znaky

Kontrolní otázky v této přednášce jsou až na konci celé přednášky, jelikož tato přednáška je lineární. Kontrolní otázky jsou čtyři a jsou vytvořené stylem poznávání vzhledu netisknutelných znaků. Tímto si student procvičí rozeznávání jednotlivých netisknutelných znaků a jejich funkci.

3.1.2.2 Procvičovací úlohy

V této kapitole jsou dvě procvičovací úlohy, které jsou změřeny na dva nejpoužívanější nástroje v textových procesorech, a to jsou: nástroj Najít / Nahradit a nástroj Formát písma.

Tyto úlohy slouží k procvičení těchto nástrojů a osvojení jejich použití, jelikož například nástroj Najít / Nahradit je hojně využíván k úpravám a opravám chyb v elektronickém textu, a tudíž je nutné jej procvičit.

3.1.2.2.1 Úloha Najít / Nahradit

Úloha je navrhnutá k co nejefektivnějšímu procvičení nástroje Najít / Nahradit. Je zde úkol na použití tohoto nástroje a jeho využití k úpravě základního dokumentu, který je studentům poskytnut, dle pravidel, které byly napsány v přednášce tohoto tématu.

Zadání úlohy:

Zadání: • Stáhněte si tento soubor; • Odstraňte všechny přebytečné mezery, tabelátory a konce řádků; • Opravený soubor vložte do systému moodle ve tvaru ukol2_1_VašeJméno.doc. Co se naučíte: • Používat nástroj Najít / Nahradit Pokud si nevíte rady s úkolem, přečtěte si pozorně přednášku vyhledávání v textu.
Datum zpřístupnění: Čtvrtek, 24. březen 2011, 15.20
Vložit soubor (Maximální velikost: 32MB) Vybrat soubor Soubor nevybrán Vložit tento soubor

Obrázek 17: Zadání úlohy Najít / Nahradit

V této úloze je pouze jako pomoc umístěn odkaz na studijní materiál, ve kterém je celá problematika popsána, jelikož komentované řešení by zde bylo zbytečné.

Praktické zadání úlohy:

.....Galerie na kartě. Vložení obsahují položky, které jsou navrženy tak, aby byly sladěny s celkovým vzhledem dokumentu. Pomocí těchto galerií lze vkládat tabulky, záhlaví, zápatí, seznamy, titulní stránky a další stavební bloky dokumentů. Vytvářené obrázky, grafy a diagramy jsou také sladěny s aktuálním vzhledem dokumentu. Formátování vybraného textu v dokumentu lze snadno změnit volbou vzhledu vybraného textu v galerii rychlých stylů na kartě domů. Text je možné formátovat také přímo pomocí dalších ovládacích prvků na kartě domů. Většina ovládacích prvků nabízí možnosti použít vzhled aktuálního motivu nebo nastavit formát přímo.

¶

.....Chcete-li změnit celkový vzhled dokumentu, použijte nové prvky ve skupině Motivy na kartě Rozložení stránky. Chcete-li změnit vzhledy dostupné v galerii rychlých stylů, použijte příkaz Změnit aktuální sadu rychlých stylů. galerie motivů i galerie rychlých stylů obsahují příkazy umožňující kdykoli obnovit vzhled dokumentu podle originálu obsaženého v aktuální šabloně. galerie na kartě Vložení obsahují položky, které jsou navrženy tak, aby byly sladěny s celkovým vzhledem dokumentu. Pomocí těchto galerií lze vkládat tabulky, záhlaví, zápatí, seznamy, titulní stránky a další stavební bloky dokumentů. Vytvářené obrázky, grafy a diagramy jsou také sladěny s aktuálním vzhledem dokumentu.

¶

Obrázek 18: Praktické zadání úlohy Najít / Nahradit

Jako praktické zadání této úlohy, je použit soubor, který obsahuje několik odstavců textu s nežádoucími nebo duplikovanými netisknutelnými znaky, jako například: několiknásobné mezery pro odsazení prvních řádků, odsazování odstavců pomocí prázdného odstavce atd.

V této úloze si studenti procvičí již zmíněný nástroj a ještě navíc si zopakují základy typografie z předchozí lekce.

3.1.2.2.2 Úloha Formát Písma

Úloha je navrhnutá tak, aby došlo k procvičení základních nastavení v dialogovém okně Formát písma. V této úloze je také zahrnuto procvičení nástroje Najít / Nahradit

a jeho další využití k nastavování formátu písma jednotlivých vyhledaných slov v textu.

Zadání úlohy:

Zadání:

- Stáhněte si tento [soubor](#);
- Všechny slova „Nozdormu“ zformátujte následovně:
 - Kapitálky;
 - Tučné písmo.
- Všechny slova „démony“ zvýrazněte žlutou barvou;
- Výsledný dokument odevzdejte do systému moodle ve formátu ukol2_2_VašeJméno.doc.

Co se naučíte:

- Nástroj Najít / Nahradit;
- Formát písma.

Pokud si nebudete vědět rady můžete použít studijní materiály ([opravy textu](#), [formát písma](#)).
Když i tak budete tápat využijte [komentované řešení](#).

Datum zpřístupnění: Pondělí, 28. březen 2011, 10.15

Vložit soubor (Maximální velikost: 32MB)

Vybrat soubor

Soubor nevybrán

Vložit tento soubor

Obrázek 19: Zadání úlohy Formát písma

V úloze je kladen důraz na procvičení základního nastavení formátu písma pomocí dialogového okna Písmo, které se nachází v nástroji Najít / Nahradit. Toto zadání bylo zvoleno, aby se procvičilo více nástrojů najednou a tím se i zopakovali předchozí znalosti.

Praktické zadání úlohy:

Nozdormu znovu pomyslel na demony — Plamennou legii — a jejich touhu použít moc Studny věčnosti, aby jim otevřela cestu do Azerothu, ze kterého by následně vymýtili všechny život. Tohle však bylo na ně příliš propracované... dokonce i na jejich pána, Sargera. ¶

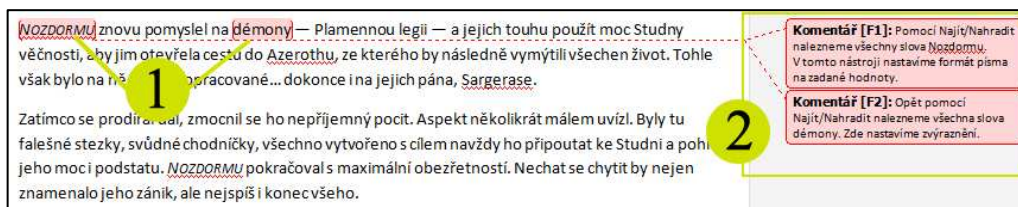
Zatímco se prodíral dál, zmocnil se ho nepříjemný pocit. Aspekt několikrát málem uvízl. Byly tu falešné stezky, svůdné chodníčky, všechno vytvořeno s cílem navždy ho připoutat ke Studni a pohltit jeho moc i podstatu. Nozdormu pokračoval s maximální obezřetností. Nechat se chytit by nejen znamenalo jeho zánik, ale nejspíš i konec všeho. ¶

Obrázek 20: Praktické zadání úlohy Formát písma

Jako praktické zadání je zde použito několik odstavců nezformátovaného textu, na který se budou aplikovat změny dle zadání úlohy. v tomto případě vyhledání zadaného textu a jeho zformátování.

Bude procvičen opět nástroj Najít / Nahradit a jeho další využití pro formátování písma jednotlivých vyhledávaných výrazů.

Komentované řešení úlohy:

Obrázek 21: Komentované řešení úlohy Formát písma

Vyhledávané výrazy (1) – zde jsou pomocí revize označeny vyhledávané výrazy ze zadání;

Komentáře (2) – komentáře k jednotlivým vyhledávaným výrazům s návodem, jak na problém.

Označené jsou první z vyhledaných výrazů, kde u nich jsou formou revize doplněny komentáře s návodem, jak na problém ze zadání. Opět zde není přesný návod, ale jen napsán nástroj, který se má využít, a jaké jeho funkce využít. Toto zde opět dává studentovi nad úkolem zapřemýšlet, než jej splní.

3.1.3 Stylizace dokumentu

Tato kapitola se zabývá již strukturou samotného textového souboru. Jsou zde vysvětleny základní prvky dokumentu – odstavce. Poté také něco o odrážkách a číslování a jejich použití v dokumentu. Nakonec se již dostáváme k výuce stylů pro snadnější úpravu textu. Jejich vytváření, editování a používání v praxi.

Kapitola obsahuje přednášku zabývající se těmito věcmi pro stylizaci dokumentu, která je napsána opět stylem programovaného učení, a dále i úkol pro procvičení této problematiky praktickým způsobem.

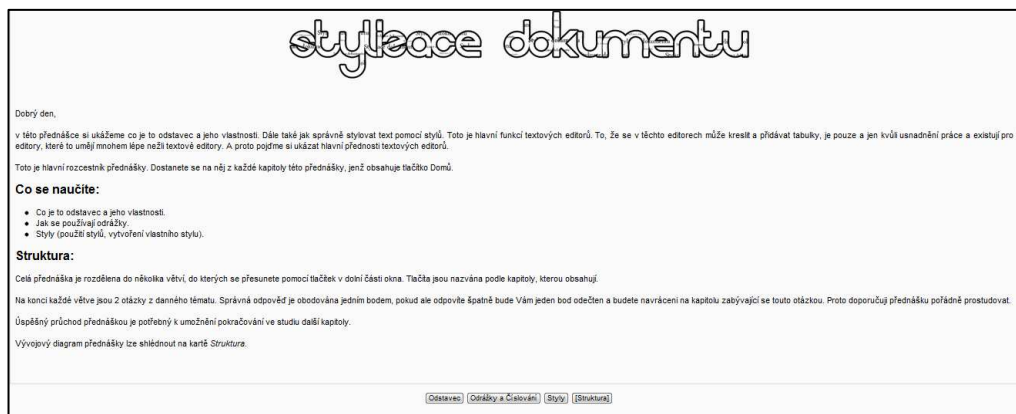
3.1.3.1 Přednáška

Přednáška je určena pro výuku problémů z této kapitoly, jimiž jsou: odstavec, odrážky a číslování a nakonec styly. Výklad je doplněn o praktické ukázky formou obrázků.

Přednáška je složena opět z úvodní stránky, stránek výkladu a kontrolních otázek, které slouží pro ověřování znalostí studentů. Tato kontrola znovu připomíná programované učení.

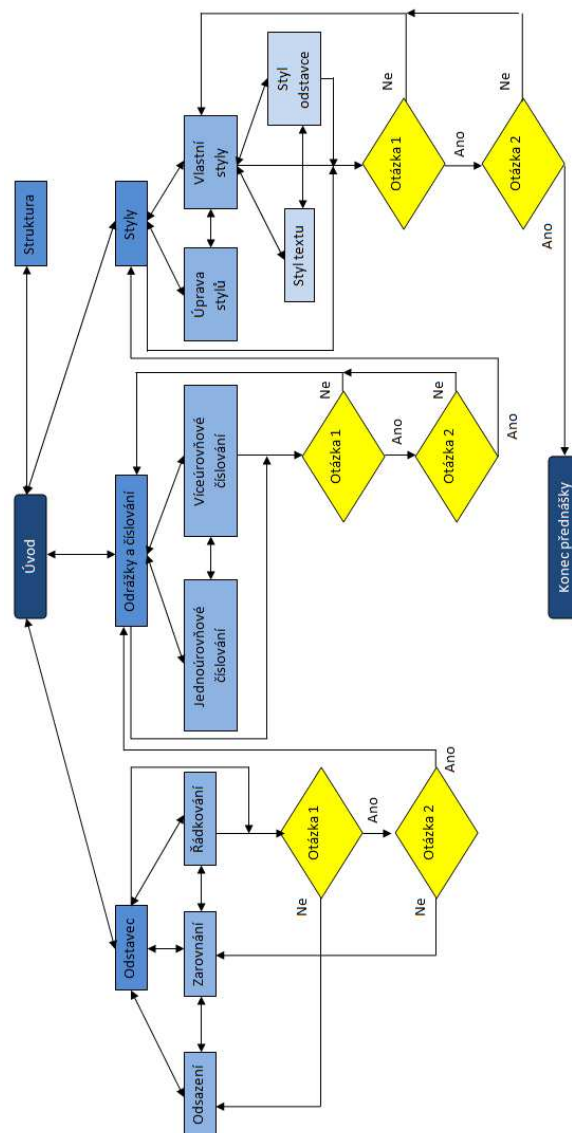
Struktura této přednášky je v tomto případě poněkud složitější, jelikož je již rozdělena do několika větví dle kapitol. Na konci každé větve se nacházejí dvě kontrolní otázky právě z dané větve. Při správné odpovědi je student puštěn do další kapitoly respektive na konec přednášky. Pokud odpověď na otázku bude špatná, student bude přesměrován na okno výkladu s daným problémem, který se objevil v kontrolní otázce.

Úvodní stránka:

Obrázek 22: Úvodní stránka Stylizace dokumentu

V úvodní stránce je uvítání studenta a jeho seznámení s problematikou probíranou v přednášce, kde je krátce napsáno něco málo o tématice, jež se objevuje v přednášce. Pak následuje seznam znalostí, které si z přednášky odnese. Nakonec se dozví jak je přednáška strukturovaná, aby se v ní mohl lépe pohybovat a orientovat, a byl obeznámen s kontrolním mechanismem, který se v této přednášce vyskytuje.

Struktura přednášky:

Z této struktury je patrné, že úrovně s odstíny modré barvy slouží k samotnému výkladu problematiky a úrovně označené barvou žlutou jsou kontrolní mechanismus.

Vidíme, že tato přednáška velmi rozlehlá, má více větví. Toto je dáno problematikou, která byla rozdělena do několika kapitol, jenž obsahují ještě další vlastní kapitoly. Mezi těmito kapitolkami se lze velmi snadno pohybovat za pomoci navigace ve spodní části okna.

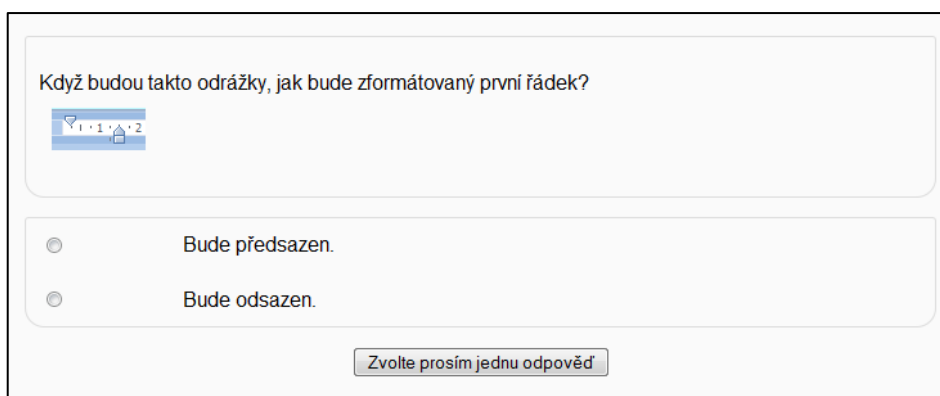
Okno výkladu:**Obrázek 23: Okno výkladu přednášky Stylizace dokumentu**

Z čeho se skládá okno výkladu:

- Nadpis (1)** – nadpis okna výkladu podle obsahu; zde je například kapitola Odstavec;
- Výklad (2)** – samotný výklad kapitoly se seznámením se základními pojmy;
- Příklad z Microsoft Word (3)** – praktický obrázek z textového procesoru Microsoft Word;
- Příklad z OpenOffice Writer (4)** – praktický obrázek z textového procesoru OpenOffice Writer;
- Navigace (5)** – slouží pro další pohyb v přednášce mezi jednotlivými kapitolkami; lze rovnou přeskočit ke kontrolním otáčkám.

Výklad je zde doplněn o praktické obrázky z dvou nejpoužívanějších textových procesorů v současnosti tj. Microsoft Word 2007 a OpenOffice Writer. Ukázky jsou zde proto, aby student měl základní porovnání, jak jednotlivé nabídky vypadají v různých textových procesorech.

Kontrolní otázky:

Když budou takto odrážky, jak bude zformátovaný první řádek?

☐ Bude předsazen.

☐ Bude odsazen.

Zvolte prosím jednu odpověď

Obrázek 24: Kontrolní otázka v přednášce Stylizace dokumentu

Kontrolní otázky v této přednášce jsou vždy dvě na konci každé větve, jak je vidět již z obrázku struktury přednášky. Otázky jsou tvořeny poznáváním obrázků jednotlivých tlačítek v textovém procesoru jak je vidět z obrázku č. Obrázek 24, nebo teoretickými otázkami. Po úspěšném absolvování těchto kontrolních otázek budou studenti schopni stylovat textový dokument.

3.1.3.2 Procvičovací úlohy

V této lekci se nachází pouze jedna úloha – Odstavec a styly – na procvičování stylizace, jelikož tato úloha pokrývá celou tuto problematiku. Studenti se touto úlohou naučí základní formátování odstavců, používání a vytváření vlastních stylů pro úpravu dokumentu. Opět je tato úloha doplněna o komentované řešení pro pomoc studentům, jež si nebudou vědět rady.

Zadání úlohy:

Zadání:

- Stahněte si tento [soubor](#);
- Vytvořte vlastní styl odstavce, který pojmenujete podle sebe a bude obsahovat:
 - Odstavec za ním bude vždy stejného formátu;
 - Text psán kurzívou;
 - Odsazen první řádek;
 - Zarovnaný do bloku;
 - Písmo odstavce Arial;
- Tímto stylem nastylujte soubor;
- Soubor odevzdejte do systému Moodle ve formátu `ukol3_VašeJméno.doc`

Co se naučíte:

- Zakládat a používat styly;
- Formát písma a odstavce;

Pokud si nebudete vědět rady lze použít studijní materiály z této lekce ([styly](#)), pokud i tak si stále budete tápat použijte [komentované řešení](#), kde naleznete pomoc při úpravě úkolu.

Datum zpřístupnění: Pondělí, 4. duben 2011, 11:35

Vložit soubor (Maximální velikost: 32MB)

Vybrat soubor

Soubor nevybrán

Vložit tento soubor

Obrázek 25: Zadání úlohy Odstavec a styly

V této úloze se nachází stylizace odstavce pomocí vlastního vytvořeného stylu s určitými zadanými parametry.

Dále v zadání nalezneme část, ve které je napsáno, co si v této úloze student procvičí a tím i prakticky naučí.

Nakonec tu je i pomoc studentovi, který si s úlohou nebude vědět rady, kde je odkaz na komentované řešení.

Praktické zadání úlohy:

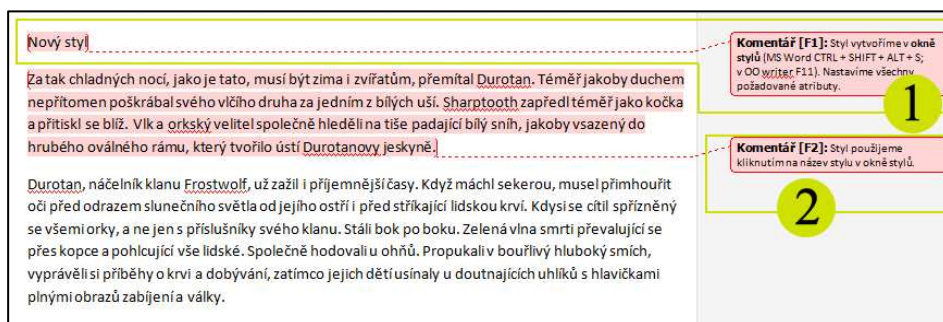
Za tak chladných nocí, jako je tato, musí být zima i zvířatům, přemítal Durotan. Téměř jakoby duchem nepřítomen poškrábal svého vlčího druha za jedním z bílých uší. Sharptooth zapředl téměř jako kočka a přitiskl se blíž. Vlk a orkský velitel společně hleděli na tiše padající bílý sníh, jakoby vsazený do hrubého oválného rámu, který tvořilo ústí Durotanovy jeskyně. ¶

Durotan, náčelník klanu Frostwolf, už zažil i příjemnější časy. Když máchl sekerou, musel přimhouřit oči před odrazem slunečního světla od jejího ostří i před stříkající lidskou krví. Kdysi se cítil spřízněný se všemi orky, a ne jen s příslušníky svého klanu. Stáli bok po boku. Zelená vlna smrti převalující se přes kopce a pohlcující vše lidské. Společně hodovali u ohňů. Propukali v bouřlivý hluboký smích, vyprávěli si příběhy o krvi a dobývání, zatímco jejich děti usínaly u doutnajících uhlíků s hlavičkami plnými obrazů zabíjení a války. ¶

Obrázek 26: Praktické zadání úlohy Odstavec a styly

Jako praktické zadání úlohy je soubor s několika odstavci textu, na které bude aplikován studentův vytvořený styl. Student by si měl procvičit vytváření stylu a jeho použití v tomto textovém dokumentu.

Komentované řešení úlohy:

Obrázek 27: Komentované řešení úlohy Odstavec a styly

Zakládání stylu (1) – komentář jak založit nový styl a jeho nastavení;

Použití stylu (2) – komentář jak nově založený styl použít k nastýlování odstavce.

3.1.4 Vkládání do dokumentu (obrázky, tabulky...)

Předposlední kapitola tohoto kurzu se zabývá obohacováním textového dokumentu o další objekty jako například: obrázky, tabulky, kreslené obrázky atd.

V těchto posledních kapitolkách se již nevyskytují přednášky, jelikož tyto témata jsou velice specifická, a to proto, aby byla dodržena nezávislost na použitém textovém procesoru. Právě toto vkládání objektů je již v každém textovém procesoru uděláno jinak, tak jsou zde pouze procvičovací úlohy na práci se základními věcmi.

3.1.4.1 Procvičovací úlohy

Jak bylo napsáno výše, procvičovací úlohy byly vytvořeny na procvičení základních dovedností při práci s objekty. Zaměření těchto úloh je hlavně na vkládání obrázků, záhlaví a zápatí, tabulek a dalších objektů jako je například poznámka pod čarou.

3.1.4.1.1 Vkládání objektů 1

Úloha je určena k procvičování vkládání obrázků a textového pole do dokumentu. K této úloze je přiložen vzorový soubor, podle kterého mají studenti za úkol naformátovat svůj dokument. Pomocí tohoto je procvičována schopnost studenta vytvořit soubor dle předlohy za využití nástrojů, které zná. v této úloze se využívá znalostí z předchozích lekcí a tím se i procvičují.

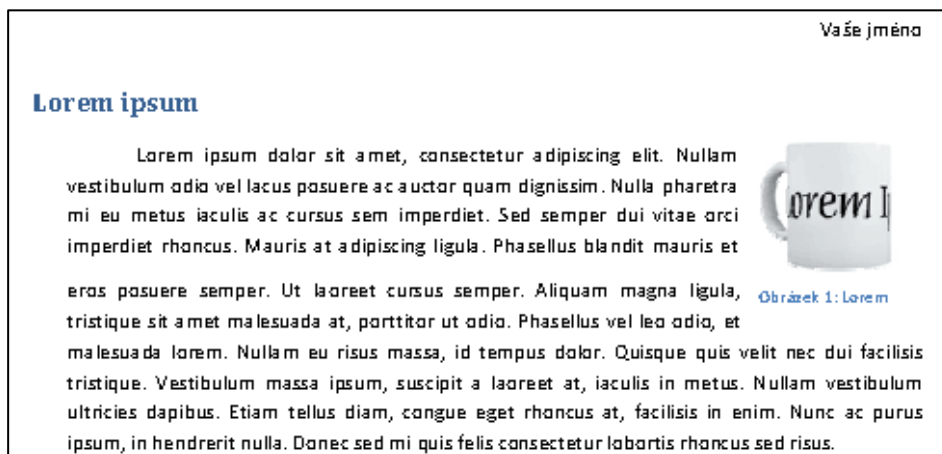
Zadání úlohy:

Zadání: • Stáhněte si tento soubor; • Upravte tento soubor dle předlohy; • Upravený soubor vložte do systému moodle ve formátu ukol4_VašeJméno.doc Dodatečné informace: • Zajistěte, aby obrázky vždy zůstaly na svém místě v odstavci • Třetí odstavec vložte do textového pole Co se naučíte: • Umisťování obrázků do textu a jeho kotvení; • Vkládání poznámek pod čarou a záhlaví, zápatí. Pokud si nebudete vědět rady lze použít studijní materiály z této lekce (obrázky, odkazy, textová pole), pokud i tak si stále budete tápat použijte komentované řešení, kde naleznete pomoc při úpravě úkolu. <i>Na vygenerování textu odstavců byl použit generátor Lorem Ipsum.</i>
Datum zpřístupnění: Středa, 16. březen 2011, 14.45
Vložit soubor (Maximální velikost: 32MB) Vybrat soubor Soubor nevybrán Vložit tento soubor

Obrázek 28: Zadání úlohy Vkládání objektů 1

V zadání se nachází soubor se základním souborem k upravení, dále soubor s předlohou ve formátu PDF, který slouží jako hlavní řešení této úlohy.

V části dodatečné informace jsou studentovi poskytnuty rady při úpravě svého dokumentu. V poslední části je studentovi řečeno, co si v této úloze procvičí. Opět je úloha doplněna o komentované řešení.

Předloha:**Obrázek 29: Část předlohy pro úlohu Vkládání objektů 1**

Předloha je ve formátu PDF a uvnitř se nachází, jak má vypadat soubor vytvořený studenty. To znamená, že je zde celá úloha vyřešená podle zadání.

Praktické zadání úlohy:

accumsan scelerisque, ipsum ipsum sagittis nulla, in facilisis lectus tortor sit amet sem. Vestibulum et molestie arcu. Donec porttitor erat nec sem posuere volutpat. Donec eu molestie lacus. Aliquam suscipit orci bibendum magna rutrum nec ultrices nisi lacinia.

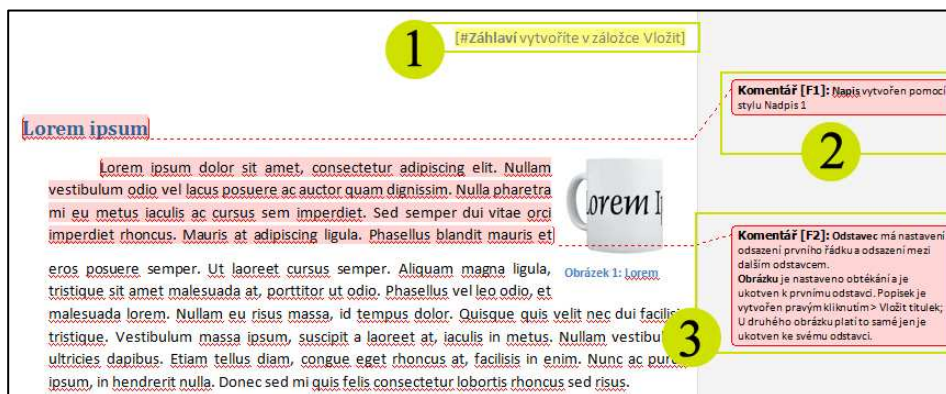
Proin laoreet enim et velit hendrerit et lobortis velit porttitor. Duis auctor tincidunt gravida. Aenean justo ante, dapibus sit amet facilisis sit amet, facilisis non nulla. Donec eget leo massa. In hac habitasse platea dictumst. Ut ultrices quam ut enim aliquet laoreet. Cras volutpat tellus erat. Cum sociis natoque penatibus et magnis dis parturient montes, nascetur ridiculus mus. Vivamus rhoncus congue lorem et fermentum. Sed scelerisque rutrum nibh at iaculis. Donec leo eros, dictum in sagittis ut, tristique at erat. Mauris consectetur, tellus a dictum semper, duis leo cursus quam, a sodales sem enim non justo. Pellentesque cursus dolor at erat malesuada bibendum. Mauris sit amet nisl urna.

Obrázek 30: Část praktického zadání úlohy Vkládání objektů 1

V praktickém zadání úlohy se nachází několik odstavců a dvou obrázků. Obrázky jsou zde proto, aby studenti nebyli nuceni stahovat vlastní z internetu, a tím jim byla ušetřena námaha a čas, který u úlohy stráví.

Komentované řešení úlohy:

Obrázek 31: Komentované řešení úlohy Vkládání objektů 1 (část 1)

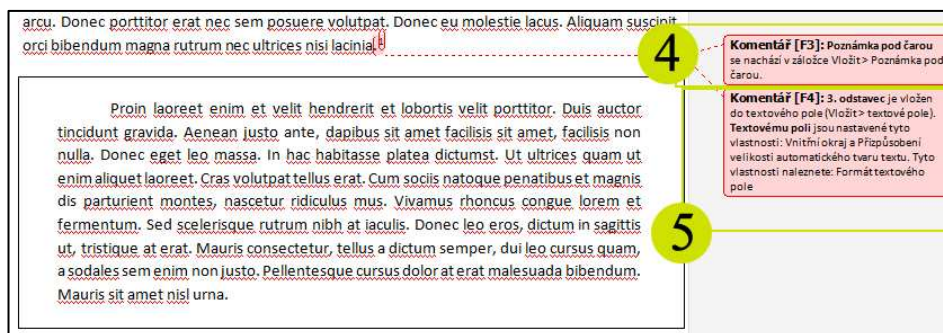
Záhlaví a zápatí (1) – komentář jak vložit záhlaví a zápatí do dokumentu;

Formátování nadpisu (2) – komentář jak naformátovat text jako nadpis;

Formátování odstavce a obrázku (3) – komentář jakým způsobem naformátovat odstavec a k němu náležící obrázek;

Poznámka pod čarou (4) – komentář jak vložit poznámku pod čarou do dokumentu;

Textové pole (5) – komentář jak přemístit odstavec do textového pole.

Obrázek 32: Komentované řešení úlohy Vkládání objektů 1 (část 2)

3.1.4.1.2 Vkládání objektů 2

Úloha je určena na procvičování kreslení obrázků, vkládání tabulek a automaticky aktualizovaného data do textového dokumentu.

V této úloze se studenti naučí pracovat s nástroji pro vytváření a formátování tabulky přímo v textovém dokumentu a s nástroji určených pro kreslení základních tvarů.

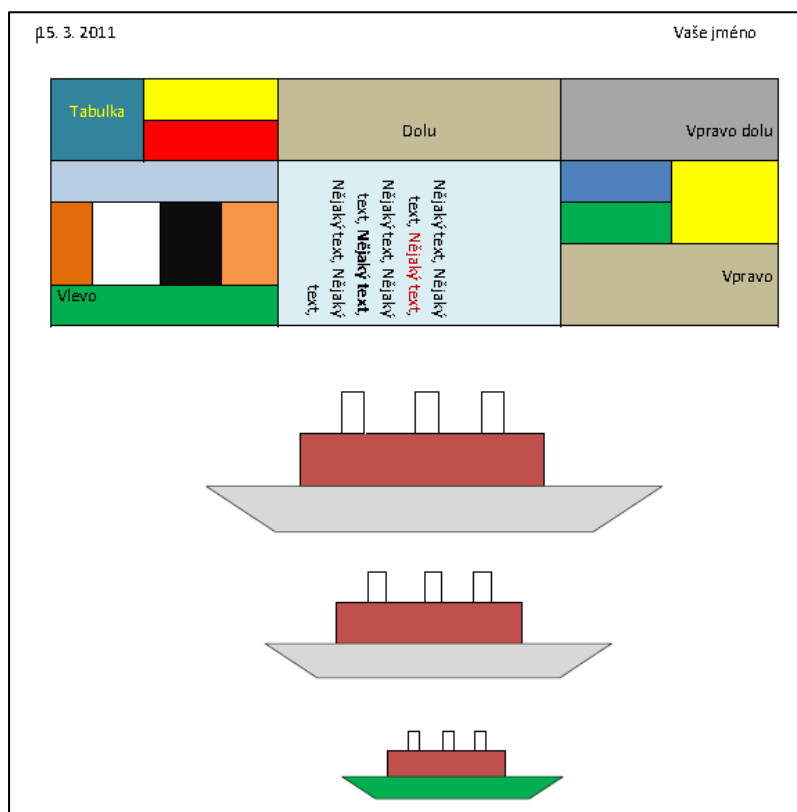
Tato úloha neobsahuje praktické zadání, jelikož vše co bude výsledný dokument obsahovat, vytvoří sám student,

Zadání úlohy:

Zadání: • Vytvořte dokument stejný jako předloha; • Váš soubor vložte do systému moodle ve formátu <code>ukol4_2_VašeJméno.doc</code> Dodatečné informace: • Datum je automaticky aktualizovatelný. Co se naučíte: • Vložení automaticky aktualizovaného datumu do záhlaví. • Vytvářet a formátovat tabulky v textovém editoru. • Používání tvarů, jejich kopírování a změnu velikosti. Pokud si nebudete vědět rady lze použít studijní materiály z této lekce (odkazy, textová pole), pokud i tak si stále budete tápat použijte komentované řešení, kde naleznete pomoc při úpravě úkolu.
Datum zpřístupnění: Úterý, 15. březen 2011, 17.40
Vložit soubor (Maximální velikost: 32MB) Vybrat soubor Soubor nevybrán Vložit tento soubor

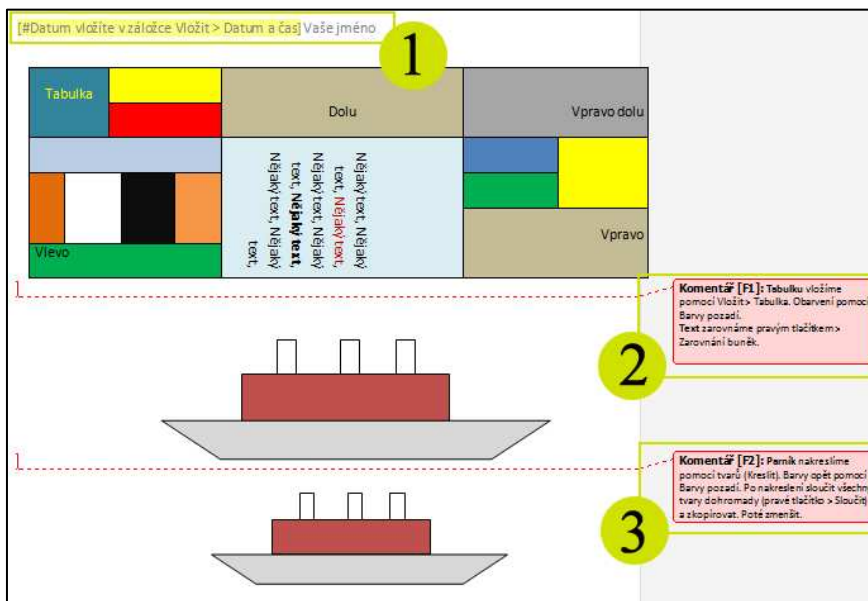
Obrázek 33: Zadání úlohy Vkládání objektů 2

V zadání se nachází pouze soubor s předlohou k vypracování úlohy a návod na odevzdání. Vše je doplněno o dodatečnou (upřesňující) informaci týkající se vkládaného data. A jako v každé úloze se zde nachází výčet dovedností, které student touto úlohou procvičí. Opět je úloha doplněna o komentované řešení.

Předloha:**Obrázek 34: Předloha k úloze Vkládání objektů 2**

V předloze se nachází vypracovaná úloha, tak jak by měla vypadat. Kde vidíme vložený datum, vypracovanou a zformátovanou tabulku a tři obrázky lodiček různých velikostí.

Komentované řešení:

Obrázek 35: Komentované řešení k úloze Vkládání objektů 2

Vložení data (1) – komentář jak vložit datum;

Stylizace a tvorba tabulky (2) – komentář jak nově vytvořit a nastylovat tabulku;

Tvorba obrázků (3) – rada jak vytvořit tyto tři lodičky.

3.1.4.1.3 Vkládání objektů 3

Úloha je vytvořena na procvičování vkládání vodoznaků do textu, ať je to vodoznak textový, anebo obrázkový. Tímto se studenti naučí využívat přesuny obrázků respektive textu do pozadí stránky.

Zadání úlohy:

Zadání • Stáhněte si tento soubor; • Vložte do něj 2 vodoznaky; ◦ Jeden vodoznak bude libovolný obrázek; ◦ Druhý vodoznak bude vaše jméno. • Soubor opět uložte do systému moodle v tvaru Ukol4_3_vasejmeno.doc Co se naučíte: • Vložení obrázku a jeho úprava (změna velikosti, barev, jasů, obtékání); • Vložení TextArtu (ve wordu WordArt, v OO Písmomalba) a jeho editace. Pokud si nebudete vědět rady lze použít studijní materiály z této lekce (obrázky,tvary), pokud i tak si stále budete tápat použijte komentované řešení, kde naleznete pomoc při úpravě úkolu.
Datum zpřístupnění: Středa, 16. březen 2011, 14.20
Vložit soubor (Maximální velikost: 32MB) Vybrat soubor Soubor nevybrán Vložit tento soubor

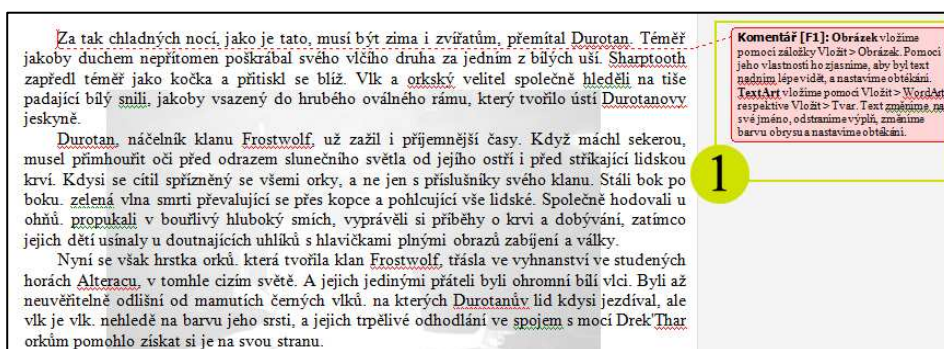
Obrázek 36: Zadání úlohy Vkládání objektů 3

Zadání obsahuje soubor s již předpřipraveným textem a požadavky na studentovu práci. Dále se zde nachází informace o tom, co se student v této úloze procvičí a naučí. Samozřejmě tato úloha opět obsahuje komentované řešení.

Praktické zadání úlohy:

Jako praktické zadání se zde nachází soubor s několika odstavci textu, aby studenti nemuseli zbytečně psát nějaký sáhodlouhý text, jelikož toto není v úloze podstatné, a navíc to studentům ušetří čas.

Komentované řešení úlohy:

Obrázek 37: Komentované řešení úlohy Vkládání objektů 3

Vytváření vodoznaku (1) – komentář jak postupovat při vytváření vodoznaku z obrázku, nebo TextArtu.

3.1.5 Tvorba obsahu, citace

Poslední kapitola kurzu se zabývá generováním obsahu a citacemi. Tato kapitola již využívá výhod, které dokument získal v předchozích lekcích tím, že se využívalo stylování a vytvářely se popisky obrázků tak jak měly. Zde vidíme

zhodnocení celé práce v tomto kurzu, které se nám ukáže v zjednodušení a automatizaci práce.

Kapitola obsahuje pouze jednu procvičovací úlohu, jelikož toto téma je již velice specifické a je dosti závislé na použitém textovém procesoru.

3.1.5.1 Procvičovací úlohy

V procvičovací úloze z této kapitoly se studenti naučí jak propojit to co se do této kapitoly naučili a využít toho k usnadnění a urychlení práce při tvorbě obsahu a rejstříků.

Tato úloha se jmenuje Osnova, jelikož se s ní v této úloze velice pracuje a využívá.

Zadání úlohy:

Zadání • Stáhněte si tento soubor; • Zde máte tučně označené nadpisy, které nastylujte podle čísel před nimi (1 = Nadpis 1 atd.); • Upravte odstavce; ◦ Zarovnat do bloku; ◦ Odsadit první řádek. • Vygenerujte na první stránce Obsah. Co se naučíte: • Stylizovat nadpisy; • Práce s osnovou; • Generovat obsah dokumentu. Pokud si nebudete vědět rady lze použít studijní materiály z předchozí lekce (Obsah a styly), pokud i tak si stále budete tápat použijte komentované řešení, kde naleznete pomoc při úpravě úkolu.
Datum zpřístupnění: Středa, 16. březen 2011, 15:40
Vložit soubor (Maximální velikost: 32MB) Vybrat soubor Soubor nevybrán Vložit tento soubor

Obrázek 38: Zadání úlohy Osnova

Úloha obsahuje základní soubor určený pro úpravu studenty dle zadání. Využívá se zde znalostí z předchozích lekcí jako je stylizace a formát odstavce. v úloze se student naučí pracovat s osnovou a její využití pro vytvoření správného obsahu dokumentu. Opět je vše doplněno o komentované řešení.

Praktické zadání úlohy:**1 Psychologie jako vědní obor**

Psychologie je věda, která studuje lidské chování, mentální procesy a tělesné dění, včetně jejich vzájemných vztahů a interakcí. Aplikované psychologické obory se pokoušejí využít nashromážděné

2 Cíle psychologie

Psychologové si kládou čtyři obecné cíle: popsat, vysvětlit a předvídat lidské chování i prožívání. Získané poznatky chtějí využívat ke zvyšování lidské spokojenosti a zdraví...

2 Předmět studia psychologie z hlediska jejích hlavních směrů

V psychologii existuje nejméně pět širokých a vlivných teoretických přístupů, z nichž každý odlišně definuje předmět studia psychologie, zaměřuje se na rozdílná témata a používá svébytné výzkumné metody. Patří k nim přístup biologický, behaviorální, psychodynamický, fenomenologický a kognitivní. K významným směrům psychologie 20. století patřila tvarová (gestalt) psychologie, jejíž vliv je stále patrný. Mnozí upozorňují na to, že psychologické poznatky získané v euroamerické kultuře nevelkou skupinou odborníků - většinou mužů - zdaleka nemají univerzální platnost...

Obrázek 39: Praktické zadání úlohy Osnova

Jako praktické zadání úlohy je zde použit text rozdělený do odstavců. Některé odstavce jsou označené číslicí, kdy tato číslice znamená, jakou úroveň nadpisu mají studenti pro tento odstavec použít.

Komentované řešení úlohy:

OBSAH		Komentář [F1]: Obsah se vygeneruje z Nadpisů podle stylu: Nadpis 1 > Režim: Režim a tabulky.
1 Psychologie jako vědní obor.....	2	1
2 Cíle psychologie.....	2	

Obrázek 40: Komentované řešení úlohy Osnova (část 1)

Osnova (1) – komentář jak vytvořit osnovu;

Stylizace nadpisu úrovně 1 (2);

Stylizace nadpisu úrovně 2 (3);

Formát odstavce (4) – komentář jak zformátovat odstavec;

Stylizace nadpisu úrovně 3 (5).

1 PSYCHOLOGIE JAKO VĚDNÍ OBOR		Komentář [F2]: Stylizováno podle stylu Nadpis 1
Psychologie je věda, která studuje lidské chování, mentální procesy a tělesné dění, včetně jejich vzájemných vztahů a interakcí. Aplikované psychologické obory se pokoušejí využít nashromážděné		2
2 CÍLE PSYCHOLOGIE		Komentář [F3]: Stylizováno podle stylu Nadpis 2
Psychologové si kladou čtyři obecné cíle: popsat, vysvětlit a předvídat lidské chování i prožívání. Získané poznatky chtějí využívat ke zvyšování lidské spokojenosti a zdraví...		3
2 PŘEDMĚT STUDIA PSYCHOLOGIE Z HLEDISKA JEJÍCH HLAVNÍCH SMĚRŮ		4
V psychologii existuje nejméně pět širokých a vlivných teoretických přístupů, z nichž každý odlišně definuje předmět studia psychologie, zaměřuje se na rozdílná témata a používá svébytné výzkumné metody. Patří k nim přístup biologický, behaviorální, psychodynamický, fenomenologický a kognitivní. K významným směrům psychologie 20. století patřila tvarová (gestalt) psychologie, jejíž vliv je stále patrný. Mnozí upozorňují na to, že psychologické poznatky získané v euroamerické kultuře nevelkou skupinou odborníků - většinou mužů - zdaleka nemají univerzální platnost...		Komentář [F4]: Odstavec zarovnan do bloku a odsazen prvním řádek. Na ostatní odstavce byl přeložen formát pomocí štětky (Kopírovat formát) v rozložení Osnova
3 BIOLOGICKÝ PŘÍSTUP		Komentář [F5]: Stylizováno podle nadpis 3
Z biologického hlediska jsou předmětem studia psychologie biologické, zejména neurofyzilogické procesy, které jsou základem chování a prožívání. Představitel tohoto přístupu považují tělo a mysl za neoddelitelný celek. Biopsychologie se nerozvíjela jako samostatná myšlenková škola, ale vznikla díky tomu, že psychologové akceptovali biologické experimenty jako vhodnou metodu pro studium psychických jevů...		5

Obrázek 41: Komentované řešení úlohy Osnova (část 2)

4 Závěr

V teoretické části bakalářské práci jsem se věnoval popisu historii zapisování myšlenek a vývojem tohoto zaznamenávání až do současné doby. Při tomto popisu bylo zjištěno několik zajímavých souvislostí s nešvary při psaní elektronických textových dokumentů v dnešní době, které jsem se později snažil odhalit a dostat se k tomu, proč se tyto zlozvyky přenesly až do dnešní doby. Při studování literatury jsem narazil na problém s knihami pro samouky, které neposkytovali žádné pochopení základních pravidel pro sazbu textu. A tak byl navrhnut moderní přístup k výuce textových procesorů, podle kterého byl vytvořen blended learningový kurz pro výuku textových procesorů. Tento kurz je popsán v praktické části této bakalářské práce.

Bohužel se tento kurz nestačil nasadit k otestování, tudíž nemohl být ani vyzkoušen. Jediné hodnocení tohoto kurzu, jenž je k dispozici, je z poskytnutí přístupu osobám v mém okolí, u kterých jsem si byl jist neznalostí textových procesorů. U těchto osob došlo k výraznému zlepšení chápání základní sazby textu, tudíž si dovoluji na tomto základě tvrdit, že přístup k výuce a tím i navrhnutí blended learningového kurzu byl správný a přinesl své ovoce.

Reference

- [1] KALHOUST, Zdeněk; OBST, Otto. Školní didaktika. Praha: Portál, 2002. 447 s. ISBN 80-7178-253-X.
- [2] KÉKI, Béla. *5000 let písma: Malá encyklopedie*. Praha: Mladá fronta, 1975. 152 s. ISBN 23-083-84.
- [3] KLUBAL, Libor. Formální úprava textu. Ostrava: Gymnázium, Ostrava-Poruba, Čs. exilu 669, 2005. 53 s. ISBN 80-903647-3-X.
- [4] Ruční papír [online]. c2011 [cit. 2011-03-07]. Historie papíru. Dostupné z WWW: <<http://www.rucni-papir.cz/historie-papiru.asp>>.
- [5] KOPECKÝ, Kamil. Web Based Training [online]. 10. prosinec 2007 [cit. 2011-01-07]. Blended learning jako skutečně efektivní přístup ke vzdělávání. Dostupné z WWW: <http://158.194.48.95/cestina/kopecky//index.php?option=com_content&task=view&id=131&Itemid=7>.
- [6] KOPECKÝ, Kamil. E-learning (nejen) pro pedagogy. Olomouc: Hanex, 2006. 130 s. ISBN 80-85783-50-9.
- [7] PECINOVSKÝ, Josef. Word 2007: Podrobný průvodce. Praha: Grada Publishing, a.s, 2007. 228 s. ISBN 978-80-247-1959-7.

- [8] PECINOVSKÝ, Josef. Word 2007. Praha: Grada Publishing a.s., 2007. 124 s. ISBN 978-80-247-1958-0.
- [9] PÍRKOVÁ, Kateřina. Word 2007 : Rychle hotovo!. Brno: Computer Press, 2007. 211 s. ISBN 978-80-251-1771-2.
- [10] POMICHÁLEK, Jan; JIŘÍČEK, Michal. OpenOffice.org: Writer. Kralice na Hané: Computer Media, 2007. 136 s. ISBN 80-86686-75-2.
- [11] PRŮCHA, Jan; WALTEROVÁ, Eliška; MAREŠ, Jiří. Pedagogický slovník. Praha: Portál, 2009. 400 s. ISBN 978-80-7367-647-6.

Rejstřík

Blended learning	18
Edukační proces	16
E-learning.....	16
Písma	
Fonetické písmo	11
Ideografické písmo	11
Obrázkové písmo	11
Petroglyfy.....	10
Piktogramy	11
Programované učení	29